УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ВИКОНКОМУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
РАДИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ

ВОЛИНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВНА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА ім. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ

К А Л Е Н Д А Р

ЗНАМЕННИХ І ПАМ"ЯТНИХ ДАТ ВОЛИНІ.

1992 рік

Л у ц ь к - 1991

"Календар знаменних I пам"ятних дат ВолинI" мIстить матерIали про визначнI подII IсторII, суспIльно-полIтичного та громадського життя областI, ювIлеI уродженцIв краю та видатних дIячIв, чиI життя I дIяльнIсть пов"язанI з Волинню.

ПосIбник вIдкриваеться хронологIчним перелIком основних дат 1992 року. ДалI подаються число, мIсяць, назва подII, текстова довIдка I список лIтератури. У списку лIтератури спочатку йдуть книги, потIм статтI з журналIв I газет, довIдковI видання та бIблIографIчнI посIбники.

Використання "Календаря знаменних I пам"ятних дат ВолинI" культосвIтнIми працIвниками сприятиме активIзацII I поглиблення пропаганди краезнавчих матерIалIв.

ЗНАМЕННІ І ПАМ"ЯТНІ ДАТИ ВОЛИНІ НА 1992 РІК

2 січня	60 років від дня народження М.І.Дубини - українського літературознавця, критика (1932)
9 січня	35 років Іваничівському цукровому заводу (1957)
10 січня	65 років від дня закінчення Володимир-Волинського судового процесу 151 (1927)
10 січня	70 років від дня народження М.Г.Пронька (1922) - українського поета, прозаїка
14 січня	50 років від дня народження В.С.Гея (1942) - українського поета
25 січня	50 років від дня загибелі А.Ю.Кримського (1871-1942)- українського вченого, сходознавця, славіста і письменника, академіка АН УРСР
27 січня	85 років від дня народження М.Е.Гаска (1907) - українського письменника
2 лютого	95 років від дня смерті П.О.Куліша (1819-1897) - українського письменника, історика, фольклориста, етнографа, перекладача і критика
21 лютого	25 років початку серійного випуску вантажно-легкового автомобіля в м.Луцьку (1967)
Березень	50 років перших боїв з гітлерівськими окупантами партизанських загонів під командуванням М.П.Коніщука та І.Я.Шишка (1942)
9 березня	50 років від дня загибелі М.П.Кравчука (1892-1942)- українського математика, академіка АН УРСР
11 березня	45 років від дня народження Л.Я.Лежанської (1947-1981) - української поетеси
23 березня	20 років з часу введення в дію першої черги Луцького заводу виробів з пластмас (1972)
26 березня	100 років від дня народження Г.Н.Остапенка (1892 - 1971) - українського живописця і педагога

30 березня — 135 років від дня народження Габріелі Запольської (1857-1921) - польської письменниці і актриси

8 квітня — 20 років початку регулярного тролейбусного руху в м.Луцьку (1972)

12 квітня — 10 років від дня смерті П.К.Волинського (1893 - 1982) - українського літературознавця і педагога

17 квітня — 110 років від дня народження В.К.Липинського (1882-1931) - українського історика, публіциста, громадського та політичного діяча

Травень — 110 років від часу переїзду в с.Колодяжне Лесі Українки (1882)

Травень — 50 років початку бойових дій партизанських загонів П.Х.Самчука, О.Ф.Філюка, В.М.Михайловського, С.О.Шковороди (1942)

5 травня — 90 років від дня народження М.І.Калинчука (1902-1937) - західноукраїнського пролетарського письменника

8 травня — 85 років від дня народження Власа Мизинця (1907 - 1944) - українського поета і публіциста

12 травня — 65 років від дня народження І.Г.Сокола (1927 - 1974) - Героя Радянського Союзу

17 травня — 70 років від дня народження А.А.Дімарова (1922) - українського письменника

16 червня — 60 років від дня смерті М.П.Левицького (1866-1932)- українського письменника і публіциста

17 червня — 110 років від дня народження І.Ф.Стравінського (1882-1971) - російського композитора і диригента

26 червня — 75 років від дня народження П.Й.Каспрука (1917 - 1943) - організатора Торчинського антифашистського підпілля

27 липня — 90 років від дня народження Я.О.Галана (1902-1949) - українського письменника, публіциста

28 липня — 180 років від дня народження Ю.І.Крашевського (1812-1887) - польського письменника-реаліста

17 серпня — 325 рокIв вIд дня народження Й.Кондзелевича (I667-бл. I740) – украIнського живописця

20 серпня — 25 рокIв вIд дня вIдкриття в урочищI Лопатень меморIального комплексу партизанськоI Слави (I967)

3 вересня — I40 рокIв вIд дня народження Г.О.Мачтета (I852 - I90I) – росIйського письменника, дIяча революцIйного народницького руху

3 вересня — 50 рокIв вIд дня смертI С.О.Шковороди (I909-I942) – одного з органIзаторIв партизанського руху на ВолинI

22 вересня — 30 рокIв вIд дня смертI Е.Г.Казакевича (I9I3-I962)-росIйського письменника

23 вересня — 50 рокIв вIд дня КортелIськоI трагедII (I942)

27 вересня — I00 рокIв вIд дня народження М.П.Кравчука (I892 - I942) – украIнського математика, академIка АН УРСР

I0 жовтня — I00 рокIв вIд дня народження Й.Н.Белиха (I892-I969)-Героя Радянського Союзу

I5 жовтня — I75 рокIв вIд дня смертI Т.Костюшка (I746-I8I7) – дIяча польського нацIонально-визвольного руху

3I жовтня — 560 рокIв вIд часу надання м.Луцьку Магдебурзького права (I432)

4 листопада — 50 рокIв вIд дня трагедII в с.Клубочин КIверцIвського району (I942)

I2 листопада — I05 рокIв вIд дня смертI М.В.Крушевського (I85I - I887) – росIйського I польського вченого-мовознавця

I3 листопада — 230 рокIв вIд дня народження С.Стубелевича (I762 - I8I4) – вченого в галузI фIзики I математики

I5 листопада — 290 рокIв вIд дня страти Д.Б.Братковського (2 пол. ХУП ст. - I702) – украIнського громадського дIяча I поета

27 листопада — 20 рокIв вIд дня смертI Я.В.Смелякова (I9I3-I972)-росIйського поета

28 грудня — 25 рокIв вIд дня здачI в експлуатацIю першоI черги НововолинськоI бавовнопрядильноI фабрики (I967)

1000 рокIв — вIд часу створення ВолинськоI епархII (992)

500 рокIв — першоI згадки про ЗагорIвський РIздво-Богородичний монастир (1492)

460 рокIв — першоI згадки про Милецький МиколаIвський монастир

450 рокIв — першоI згадки про ЛокачI (1542)

375 рокIв — вIд часу створення Луцького Хрестовоздвиженського братства (1617)

370 рокIв — вIд часу спорудження церкви Воздвиження Чесного Хреста у м.Луцьку (1622)

350 рокIв — вIд дня смертI Е.В.ГулевичIвни (1575-1642) - громадськоI дIячки, однIєI з засновниць КиIвського братства

225 рокIв — "Торчинського манIфесту" (1767)

180 рокIв — ВIтчизняноI вIйни 1812 року

2 СІЧНЯ

60 років від дня народження М.І.Дубини – українського літературознавця, критика (1932)

2 січня 1932р. в с.Дідичі Ківерцівського району народився Микола Іванович Дубина – український літературознавець, критик. Після закінчення Львівського педагогічного інституту деякий час вчителював на Волині, активно виступаючи водночас на сторінках періодики з критичними розвідками про творчість революційних поетів Західної України. Відтак став аспірантом, потім професором кафедри історії української літератури Київського держуніверситету. Автор численних праць, в яких ретельно аналізує як українську дожовтневу класику, так і поточний літературний процес.

Література:

Дубина М.І. За правду слова Шевченка. – К.: Вища шк. Вид-во при Київ. ун-ті, 1989. – 168 с.

Дубина М.І. Олександр Гаврилюк: Нарис життя і творчості. – К.: Дніпро, 1988. – 189 с.

Дубина М.І. Правда звинувачує: Літ.- крит. нарис. – К.: Рад. письменник, 1982. – 206 с.

Дубина М.И. Моя любовь – Волынь // Радуга. – 1982. – № 9. – С. 137–141.

x x

x

Шнчук О. З нашого краю // Ленін. шляхом. – 1988. – 3 лип.

Шкурат М. Шлях до науки // Рад.Волинь. – 1982. – 3 січ.

x x

x

Дубина Микола Іванович // Українська літературна енциклопедія. – К., 1990. – Т.2. – С.117.

Дубина Микола Іванович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. – Луцьк, 1988. – С. 36–37.

Микола Дубина // Письменники Радянської України, 1917 – 1987: Бібліогр. довід. – К., 1988. – С. 204.

9 СІЧНЯ

35 років Іваничівському цукровому заводу (1957)

9 січня 1957р. видав першу продукцію Іваничівський цукровий завод. Це був перший цукор, вироблений на Волині.

Література:

Лисий А.К. До питання про створення цукрової промисловості на Волині // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. II-ї Волин. іст.-краєзнав. конф., 26-28 трав. 1988р. - Луцьк, 1988. - Ч.1. - С. 97-99.

Аскалонова Т. Починати з себе // Колос. - 1988. - 18 листоп.

В цех прийшла автоматика // Рад.Волинь. - 1989. - 13 трав.

Василенко С. Тридцять трудових сезонів // Рад.Волинь. - 1987. - 1 січ.

Злотко П. Альтернативи немає // Колос. - 1989. - 29,31 серп.

Злотко П. Хто стукає, тому відчиняють: (Проблеми соціального розвитку цукрового заводу) // Колос. - 1987. - 31 січ.

Злотко П., Тарадайко М. Тридцятий, ювілейний виробничий сезон завершився на цукровому заводі // Колос. - 1986. - 27 груд.

Мазурок Ф. У тісному контакті // Колос. - 1988. - 2 серп.

Марчук В. Виграє той, хто має прибутки // Колос. - 1991. - 28 лют.

Стрий В. Цукровари завершили виробничий сезон // Рад.Волинь. - 1990. - 17 січ.

x x
x

Під прапором Жовтня: Літопис найважливіших і пам"ятних подій історії Волині (1917-1987рр.): Наук.-допоміж. бібліогр. покажч. - Луцьк, 1987. - 180 с.

Про Іваничівський цукровий завод - с.81-82.

IO СІЧНЯ

65 років від дня закінчення Володимир-Волинського судового процесу I5I (I927)

З I5 листопада I926р.по IO січня I927р. у м.Володимирі-Волинському відбувся процес на I5I членом КПЗУ. Польський суд засудив 9 чоловік на довічне і I20 на багаторічне ув"язнення. Серед них були представники ЦК КПЗУ Н.В.Хомич, В.І.Крайп, І.Ф.Карась, Ф.П.Рябов та інші організатори осередків КПЗУ на Волині.

Література:

Ісаевич Я.Д., Мартинюк А.І. Володимир-Волинський: Іст.-краезнав. нарис. - Львів: Каменяр, 1988. - 70 с.

Про "процес I5I-го" - с.35-36.

Історія Волині: З найдавніших часів до наших днів. - Львів: Вид-во при Львів. ун-ті "Вища шк.", 1988. - 238 с.

Про судовий процес у м.Володимирі-Волинському - с.96.

Андрієнко Т. Червоні береги // Слово правди. - 1986. - 20 груд.

Маковський Г. Вірність великій ідеї // Слово правди. - 1986. - 8 лип.

Польна О. Голос з-за грат // Слово правди. - 1987. - 29 берез.

Попов І. Гідними пам"яті будьмо // Слово правди. - 1990. - 25 груд.

Сидорчук А. З вогню у полум"я // Колос. - 1990. - 18 серп.

Сичик Я. Сила протесту // Ленін. правда. - 1986. - I5 листоп.

x x

x

Володимир-Волинський процес 1926-27 // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1978. - Т.2. - С. 376.

10 С І Ч Н Я

70 років від дня народження М.Г.Пронька – українського поета, прозаїка (1922)

10 січня 1922р. в м.Новомосковську на Дніпропетровщині народився письменник Михайло Григорович Пронько, який живе у м. Луцьку. У мирний довоєнний час вчителював, мужньо боровся з ворогом у роки Великої Вітчизняної війни. Офіцер у відставці, він нині на творчій роботі. Очолював обласне літоб"єднання.

Література:

Пронько М.Г. Відлуння громів: Поезії. – Львів: Каменяр, 1975. – 78 с.

Пронько М.Г. Де ночує грім: Поезії. – К.: Веселка, 1974. – 24 с.

Пронько М.Г. Життецвіт: Поезія. – Львів: Каменяр, 1989. – 66 с.

Пронько М.Г. Перевесло: Поезії. – Львів: Каменяр, 1969. – 35 с.

Пронько М.Г. Щедрий день: Поезії. – Львів: Каменяр, 1982. – 87 с.

Пронько М.Г. Яшко з Решетняків: Повість. – Львів: Каменяр, 1985. – 72 с.

x x
x

Губарчук П. Поезії фронтовика // Рад.Волинь. – 1990. – 13 жовт.

Пінчук О. Завжди на передньому краї // Колг. правда. – 1988. – 28 лип.

x x
x

Михайло Пронько // Письменники Радянської України, 1917 – 1987: Біобібліогр. довід. – К., 1988. – С. 497.

Пронько Михайло Григорович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. – Луцьк, 1988. – С. 54–55.

I4 С І Ч Н Я

50 рокІв вІд дня народження В.С.Гея – українського поета (І942)

І4 сІчня І942р. в с.Заболоття Любомльського району народився поет Василь Степанович Гей. Лауреат ВолинськоІ обласноІ комсомольськоІ премІІ ІменІ О.Гаврилюка та ДнІпропетровськоІ обласноІ комсомольськоІ премІІ ІменІ М.Шутя.

Працював у колгоспІ, завІдував сІльською бІблІотекою І клубом, учителював. ЗакІнчив редакторський факультет УкраІнського полІграфІчного Інституту Ім. І.Федорова (І974). Був журналІстом любомльськоІ газети "Радянське життя" та обласноІ молодІжноІ газети "Молодий ленІнець", керував лІтературною студІєю "Лесин кадуб". НинІ очолює обласну органІзацІю СпІлки письменникІв.

ЛІтература:

Гей В. Витоки: ПоезІІ. – К.: Молодь, І979. – 72 с.

Гей В. ВІчно пам"ятати: Поеми, балади. – К.: Рад.письменник, І983. – ІІ8 с.

Гей В. Закон вІрностІ: ПоезІІ. – К.: Рад.письменник, І973. – 60 с.

Гей В. Кольори вересня: ПоезІІ. – ЛьвІв: Каменяр, І985. – 54 с.

Гей В. КрāплІ на листІ: ПоезІІ. – К.: Рад.письменник, І987. – 93 с.

Гей В. Крила СвІтязя: ПоезІІ. – К.: Рад.письменник, І978. – 88 с.

Гей В. Лесин кадуб: ПоезІІ. – ЛьвІв: Каменяр, І99І. – ІІІ с.

x x
x

Гей В. Урочище Верети: Поет про себе // ПоезІя - 89. – К., І989. – Вип.І. – С. ІІ9-І23.

ПІнчук О. Витоки любовІ І снаги //Рад.життя.-І986.– 3 верес.

Хоменчук О. "...Я не гостем прийшов сюди" // Рад.життя. – І986. – 3 черв.

x x
x

Гей В.С. // Українська літературна енциклопедія. - К., 1988. - Т.І. - С. 403.

Василь Гей // Письменники Радянської України, 1917-1987: Біобібліогр. довід. - К., 1988. - С. 131.

Гей Василь Степанович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 32-33.

25 С І Ч Н Я

50 років від дня загибелі А.Ю.Кримського (1871-1942) - українського вченого, сходознавця, славіста і письменника, академіка АН УРСР

25 січня 1942р. у в"язниці м.Кустанай Казахської РСР загинув незаконно репресований Агатангел Юхимович Кримський - український вчений, сходознавець, славіст і письменник, академік АН УРСР (з 1919р.), заслужений діяч науки УРСР (з 1940р.). Народився в м.Володимирі-Волинському.

Література:

Кримський А. Твори: В 5 т. - К.: Наук. думка, 1972-1973. - Т. 1-5.

Кримський А. Вибрані твори. - К.: Дніпро, 1965. - 660 с.

Кримський А. Пальмове гілля: Екзот. поезії. - К.: Дніпро, 1971. - 371 с.

Кримський А. Поезії. - К.: Рад. письменник, 1968. - 339 с.

x x

x

Бабишкін О. Агатангел Кримський: Літ. портрет. - К.: Дніпро, 1967. - 114 с.

Богдан С.К. Леся Українка і А.Ю.Кримський // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомлень У Волин. іст.-краезнав. конф., 11-13 жовт. 1991р. - Луцьк, 1991. - С. 66-67.

Веркалець М.М. А.Ю.Кримський у колі своїх сучасників. - К.: "Знання" УРСР, 1990. - 48 с.

Голоюх В.І. Вчений - філолог з Волині Агатангел Юхимович Кримський (1871-1942) // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. ІІ-ої Волин. Іст.-краєзнав. конф., 26-28 трав. 1988р. - Луцьк, 1988. - Ч.І. - С. 155-157.

Гурницкий К.И. Агатангел Ефимович Крымский. - М.: Наука, 1980. - 192 с.

Данилюк Н.О. Лексикографічна діяльність А.Ю.Кримського // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. Іст.-краєзнав. конф., 11-13 жовт. 1991р. - Луцьк, 1991. - С. 68-69.

Шостак Г.С.А.Ю.Кримський, уродженець Володимира-Волинського, видатний вчений і письменник // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. ІІ-ої Волин. Іст.-краєзнав. конф., 26-28 трав. 1988р. - Луцьк, 1988. - Ч.ІІ. - С. 18-21.

Академік, поет, перекладач // Нар. трибуна. - 1991.- 12 січ.

Бабишкін О. Наш земляк Агатангел Кримський // Рад.Волинь. - 1989. - 13, 17 січ.

Борисенко В. Агатангел Кримський як фольклорист і етнограф // Нар. творчість та етнографія. - 1991. - № 3. - С. 39-42.

Мазурко О.О. Листи Агатангела Кримського // Слово і час. - 1991. - № 1. - С. 8-13.

Мицик В. Живу самою згадкою про народ... // Культура і життя. - 1991. - 19 січ.

Огнева О. Доля провидця // Мол.Волинь. - 1991. - 2 лют.

Пріцак О. Слово про Агатангела Кримського // Вісник АН УРСР. - 1991. - № 6. - С. 3-21.

Циганкова Е.Г. Неодмінний секретар ВУАН // Вісник АН Української РСР. - 1991. - № 3. - С. 79-89.

Шостак Г. Поет душею і талантом // Слово правди.- 1991. - 4 січ.

x x

x

Кримський Агатангел Юхимович // УРЕ. - 2-е вид.- К., 1980. - Т.5. - С. 520.

А.Ю.Кримський: Бібліогр. покажч. (1889-1971). - К.: Наук. думка, 1972. - 168 с.

Кримський Агатангел Юхимович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С.40-42.

27 СІЧНЯ

85 років від дня народження М.Е.Гаска (1907) - українського письменника

27 січня 1907р. в м.Луцьку народився Мечислав Едмундович Гаско - український письменник. В 1922р. член Луцького повітового і Волинського окружного комітетів КСМСГ. У 1924р. заарештований, але як неповнолітній випущений під заставу до суду. Таємно перейшов на Радянську Україну. Закінчив Інститут народного господарства у Харкові, був аспірантом Інституту Червоної професури.

Література:

Гаско М. Звенья жизни: Стихи и поэма. - М.: Сов.писатель, 1971. - 62 с.

Гаско М. Ланки життя. - К.: Дніпро, 1967. - 106 с.

Гаско М. Поезії. - К.: Рад.письменник, 1958. - 104 с.

Гаско М. Пошуки і знахідки: Літ. - критич. ст. - К.: Рад. письменник, 1990. - 350 с.

Гаско М. Про що розповідають малюнки Тараса Шевченка. - К., 1970. - 227 с.

Гаско М. У колі Шевченкових та Гоголевих друзів. - К.: Рад. письменник, 1980. - 256 с.

x x
x

Ланки життя // Мол.ленінець. - 1967. - 31 січ.

Мечислав Гаско // Рад.Волинь. - 1987. - 10 листоп.

x x
x

Гаско Мечислав Едмундович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1978. - Т.2. - С.488.

Гаско Мечислав Едмундович // Українська літературна енциклопедія. - К., 1988. - Т.1. - С.347.

Гаско Мечислав Едмундович // Письменники Радянської України, 1917-1987: Біобібліогр. довід. - К., 1988. - С.131.

Гаско Мечислав Едмундович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С.31-32.

2 ЛЮТОГО

95 років від дня смерті П.О.Куліша (1819-1897) - українського письменника, історика, фольклориста, етнографа, перекладача і критика

2 лютого 1897р. помер Пантелеймон Олександрович Куліш - український письменник, історик, фольклорист, етнограф, перекладач і критик. В січні-серпні 1841р. жив у м.Луцьку, виконував обов"язки вчителя російської мови повітового дворянського училища, вивчав архіви і пам"ятки міста, займався упорядкуванням бібліотеки, конфіскованої в учасників польського повстання 1830-1831 рр.

Література:

Куліш П.О. Твори: В 2 т. - К.: Дніпро, 1989. - Т.1,2.

Куліш П.О. Вибрані твори. - К.: Дніпро, 1969. - 556 с.

Куліш П.О. Поезії. - К.: Рад.письменник, 1970. - 394 с.

Куліш П.О. Чорна рада: Хроніка 1663 року: Роман. - К.: Молодь, 1990. - 168 с.: іл.

x x
x

Документи ЦДІА УРСР у м.Києві про П.О.Куліша // Архіви України. - 1989. - № 5. - С.20-27.

Нахлік Е.К. Пантелеймон Куліш. - К.: Т-во "Знання" УРСР, 1989. - 48 с.

Пірнацький М.Д., Тиводар Т.М. Волинські дороги Пантелеймона Куліша // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краєзнав. конф., 11-13 жовт. 1991р. - Луцьк, 1991. - С. 71-72.

Балик Н. Присвячено Пантелеймонові Кулішу // Рад.Волинь. - 1989. - 15 серп.

Грушка Е. Його істинна святиня // Рад.Волинь. - 1990. - 28 берез.; Волинь. - 1991. - № 1. - С. 142-149.

Грушка Е. Там, де вчителював Куліш у Луцьку // Рад.Волинь.- 1991. - 17 квіт.

Іванченко М. Цей невгамовний Куліш // Вітчизна. - 1989. - №5. - С. 154-159.

На світло його зорі // Літ. Україна. - 1989. - 24 серп.

Ревуха В. Перед народом, правдою, часом // Рад.Волинь. - 1989. - 8 серп.

Сулима В. Поки в піснях дзвенить // Культура і життя. - 1989. - 13 серп.

x x

x

Куліш Пантелеймон Олександрович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1981. - Т.6. - С. 7.

Куліш Пантелеймон Олександрович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 10-11.

21 ЛЮТОГО

25 років початку серійного випуску вантажно-легкового автомобіля в м.Луцьку (1967)

21 лютого 1967р. на Луцькому машинобудівному заводі розпочався серійний випуск вантажно-легкового автомобіля ЗАЗ-969 "Волинь". В грудні 1967р. цей завод отримав статус автомобільного, з конвеєра якого 10 років тому, 24 вересня 1982р., зійшов 100-тисячний автомобіль ЛуАЗ-969М.

Література:

Гайдай Л.І. Автомобільний завод - первісток важкої промисловості на Волині // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. Волин. регіонал. іст.-краєзнав. конф., 26-28 вересня 1985р. - Луцьк, 1985. - С. 175-177.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Про випуск автомобілів "Волинянка" - с.138.

Хомутинкин В.М., Тригуб А.Н. Автомобиль ЛуАЗ-969М: Устройство, тех. обслуживание, ремонт. - М.: Транспорт, 1989. - 303 с.: ил.

Байда Г. Новий луцький автомобіль // Рад.Волинь. - 1991. - 10 січ.

Бусол О. "Не гірші за японські!" // Молодь України. - 1989. - 22 жовт.

Гвоздик Е. ЛуАЗ образца 1990-го // За рулём. - 1989. - № 12. - С. 4-5.

Максимюк И. По асфальту и просёлку // Сел. механизатор. - 1990. - № 3. - С. 21-23.

Робак Я.М. ЛуАЗ-1302 - легковой автомобиль повышенной проходимости // Автомобил. пром-сть. - 1990. - № 7. - С. 6-8.

Світліковський М. Волинський "джип" долає бездоріжжя // Нар. трибуна. - 1990. - 6 груд.

x x

x

Луцький автомобільний завод // УРЕС. - 2-е вид. - К., 1987. - Т.2. - С. 302.

Під прапором Жовтня: Літопис найважливіших і пам"ятних подій історії Волині (1917-1987рр.): Наук. - допоміж. бібліогр. покажч. - Луцьк, 1987. - 180 с.

Про початок серійного випуску автомобіля "Волинь" - с. 102.

Б Е Р Е З Е Н Ь

50 років перших боїв з гітлерівськими окупантами партизанських загонів під командуванням М.П.Коніщука та І.Я.Шишка (1942)

Восени 1941р. М.П.Коніщук створив підпільну групу в с.Грива Камінь-Каширського району. Згодом встановив зв"язки з підпільниками в селах Набруска, Лишнівка Маневицького та Великий Обзир

Камінь-Каширського районів. У березні 1942р. з найбільш активної частини підпільників створився партизанський загін, командиром якого був обраний М.П.Коніщук. Восени 1941р. у с.Копилля Маневицького району виникла підпільна група на чолі з І.Я.Шишком. Згодом вона переросла у партизанський загін. У березні 1942р. партизанські загони провели перші бої з німецькими фашистами.

Література:

Замлинський В. Караюча земля // Замлинський В. Волинський полк іде в революцію. - К., 1986. - С. 197-341.

Про партизанські загони М.П.Коніщука - с.226-228, І.Я.Шишка - с.236.

Історія Волині: З найдавніших часів до наших днів. - Львів: Вид-во при Львів. держ. ун-ті "Вища шк.", 1988. - 237 с.

Про партизанські загони М.П.Коніщука і І.Я.Шишка - с.124.

Чирко Л. Дорогами безсмертя // Рад. Полісся. - 1983. - 5 лип.

9 БЕРЕЗНЯ

50 років від дня загибелі М.П.Кравчука (1892-1942) - українського математика, академіка АН УРСР

9 березня 1942р. загинув Михайло Пилипович Кравчук - український математик, академік АН УРСР (з 1929р.), який народився в с.Човниця Ківерцівського району. В 1914р. закінчив Київський університет. З 1921р. професор Київського політехнічного інституту, з 1922р. - університету. У 1923-1933рр. очолював Комісію математичної статистики Інституту математики АН УРСР. Автор багатьох наукових праць. Був репресований, звинувачений в українському буржуазному націоналізмі. За вироком Військової колегії від 23 вересня 1938р. засуджений як "ворог народу", засланий в Колимський край, де і загинув. Реабілітований в 1956р.

Література:

Горбайчук В.Й., Зарицька З.В., Філозоф Л.І. Думки про особистість М.П.Кравчука на основі його листів до В.Й.Левицького / Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та по-

вІдомл. У Волин. Іст.-краєзнав. конф., II-I3 жовт. I99Iр. - Луцьк, I99I. - С. I23-I26.

Горбайчук В.Й., Зарицька З.В., ФІлозоф Л.І. М.П.Кравчук І його спІвробІтництво з науковим товариством ІменІ Шевченка у ЛьвовІ // Минуле І сучасне ВолинІ: ІсторичнІ постатІ краю: Тези доп. та повІдомл. У Волин. Іст.-краєзнав. конф., II-I3 жовт. I99Iр. - Луцьк, I99I. - С.I20-I23.

Горбайчук В.Й., Миронюк Т.Н. М.П.Кравчук - громадянин, вчений, педагог // Минуле І сучасне ВолинІ: ОсвІта. Наука. Культура: Тези доп. та повІдомл. ІУ Волин. Іст.-краєзнав. конф., I3-I4 квІт. I990р. - Луцьк, I990. - Ч.П. - С. I2I-I24.

Роль М.П.Кравчука у становленнІ математичноІ освІти на УкраІнІ // Минуле І сучасне ВолинІ: Тези доп. та повІдомл. П-І Волин. Іст.-краєзнав. конф. 26-28 трав. I988р. - Луцьк, I988. - Ч.П. - С. 222-225.

Сорока М.О. Михайло Кравчук: БІогр. роман. - К.: Молодь, I985. - I92 с.

Сорока М. АкадемІк Кравчук: БІогр. роман // ДнІпро. - I988. - № 8. - С. 40-56; Рад.Волинь. - I990. - I, 2, 3, 5, 6, I0, I3, I7 черв.

АндрІйчук М. Живе пам"ять про земляка: У селІ Човниця КІверцІвського району вІдкрито погруддя І кІмнату-музей академІка М.П.Кравчука // Рад.Волинь. - I987. - 20 черв.

Лагановський Л., Сайчук І. АкадемІк з ЧовницІ // Рад.Волинь. - I986. - II берез.

Лукашук Л. Гордиться село земляком // Рад.Волинь. - I986. - I6 лют.

Музей видатного земляка // Рад.Волинь. - I989. - 5 лют.

НедІльський В. Поет нІмого числа // ЛенІн. шляхом. - I987. - 2I черв.

Романчук О. Доля академІка Кравчука // Рад.Волинь. - I989. - I8 сІч.

x x

x

Кравчук Михайло Пилипович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1980. - Т.5. - С. 468.

Горбайчук В.Й., Зарицька З.В. Бібліографічні матеріали про М.П.Кравчука та його наукову діяльність // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. П-І Волин. іст.-краєзнав. конф., 26-28 трав. 1988р. - Луцьк, 1988. - Ч.II. - С. 225-228.

11 БЕРЕЗНЯ

45 років від дня народження Л.Я.Лежанської (1947-1981) - української поетеси

11 березня 1947р. в с.Вербичне Турійського району народилася Людмила Ярославівна Лежанська - українська поетеса. З дитинства була прикута до ліжка. Заочно закінчила середню школу. Останні роки жила в м.Луцьку, де й померла. Добірки її віршів публікувались у колективних збірниках, журналах "Жовтень", "Ранок", виходили окремими збірками.

Література:

Лежанська Л. Мій доброокий світ: Поезії. - Львів: Каменяр, 1986. - 30 с.

Лежанська Л. Поезії. - Львів: Каменяр, 1980. - 110 с.

Лежанська Л. Стежечка: Поезії. - К.: Веселка, 1980. - 12 с.

Лежанська Л. "Хвилинами відлічую життя..." // Рад.Волинь. - 1990. - 18 лип.

x x
x

Гордасевич Г.Л. Метелик на долоні вічності: Людмила Лежанська // Гордасевич Г.Л. Силуети поетес: Літ. портрети. - К., 1989. - С. 144-159.

Гей В. "А я іду крізь біль - в життя" // Мол.ленінець.- 1988. - 5 трав.

Мах П. "Зоріла зірка чесно в наші очі..." // Мол.ленінець. - 1987. - 12 берез.

Пінчук О. Добром нагрійте серце // Ленін. правда. - 1987. - 17 берез.

x x
x

Людмила Лежанська // Письменники Радянської України, 1917-1987: Біобібліогр. довід. - К., 1988. - С. 353.

Лежанська Людмила Ярославівна // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 42-43.

23 БЕРЕЗНЯ

20 років з часу введення в дію першої черги Луцького заводу виробів з пластмас (1972)

23 березня 1972р. здана в експлуатацію перша черга Луцького заводу виробів з пластмас потужністю 3 тисячі тонн пресових виробів на рік.

Література:

Інформація газ. "Радянська Волинь" про введення в експлуатацію І-ої черги Луцького заводу виробів з пластмас, 29 берез. 1972р. // Луцьку 900 років, 1085-1985: Зб. док. і матеріалів. - К., 1985. - С. 194-196.

Андрусяк Я. З допомогою науки // Рад.Волинь. - 1986.- 8 січ.

Завод і перебудова // Рад.Волинь. - 1988. - 7 черв.

Кармазина Л. Уют на потоке // Комс. знамя. - 1989. - 29 окт.

Онищук П. З поглядом у завтра // Мол.ленінець. - 1986. - 3 лип.

Савчин І. Укласти договір - початок діла // Рад.Волинь. - 1986. - 19 лип.

Сиомаш Ю. В путах госзаказа // Правда Украины. - 1988. - 17 июня.

x x

x

Під прапором Жовтня: Літопис найважливіших і пам"ятних подій історії Волині (1917-1987рр.): Наук.-допоміж. бібліогр. покажч. - Луцьк, 1987. - 180 с.

Про введення в дію першої черги Луцького заводу виробів з пластмас. - с.117-118.

26 БЕРЕЗНЯ

100 років від дня народження Г.Н.Остапенка (1892-1971) - українського живописця і педагога

26 березня 1892р. народився Гаврило Никифорович Остапенко - український живописець і педагог. Навчався в Одесі на живописних курсах. Брав участь у першій світовій війні. В 20-х рр. працював креслярем, землеміром, далі до 60-х рр. викладав у Ковелі, Луцьку. Був нагороджений грамотою на виставці "Крайобрази польскіего" (1932). Персональні виставки - 1971, 1987-1988рр. у Волинському краєзнавчому музеї. Певними сторонами своєї творчості, наближаючись до примітиву, в основному тримався реалістичних засад. З численного доробку, де переважають портрет і натюрморт - на увагу заслуговує міський пейзаж, особливо куточки Ковеля і Луцька 30-х рр. ("Вулиця Пілсудського", "Вулиця Болеслава Хороброго", "За справедливістю", "Водонос"), а також твори аналогічної тематики, написані в період "відлиги". Кілька десятків його робіт знаходяться у фондах Волинського краєзнавчого музею. Помер в м.Луцьку.

Література:

Сидор О. В личаках і кашкеті або Просте життя Гаврила Остапенка // Мол. Волинь. - 1991. - 29 берез.

30 БЕРЕЗНЯ

135 років від дня народження Габрієлі Запольської (1857-1921)- польської письменниці і актриси

30 березня 1857р. в с.Підгайці Луцького району народилася Габріеля Запольська (справжнє прізвище Корвін-Піонтровська) - польська письменниця і актриса. Проживала в с.Прилуцьке Ківерцівського району. Автор відомої п"єси "Мораль пані Дульської" та ін. Виступала в театрах Варшави, Львова, Парижа.

Література:

Запольская Г. Мораль пани Дульской: Пьесы, рассказы, повести. - М.: Худож. лит., 1965. - 343 с.

Запольская Г. Пьесы. - М.: Искусство, 1958. - 504 с.

Запольська Г. Смерть Феліціана Дульського: Повість. - Львів: Кн. - журн. вид-во, 1958. - 70 с.

x x
x

Коваленко Л.Е. Габріеля Запольська: сторінки життя і творчості // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. Іст.-краєзнав. конф., 11-13 жовт. 1991р. - Луцьк, 1991. - С.86.

Зубчук К. У Прилуцькому, де жила Запольська // Рад.Волинь. - 1988. - 9 серп.

Пінчук О. Правдиве слово землячки // Ленін. шляхом. - 1988. - 9 груд.

x x
x

Запольська Габріеля // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1979. - Т.4. - С. 201.

Запольська Габріеля // Українська літературна енциклопедія. - К., 1990. - Т.2. - С. 241.

Запольська Габріеля // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С.9.

8 КВІТНЯ

20 років початку тролейбусного руху в м. Луцьку (1972)

8 квітня 1972р. на вулицях міста Луцька почався регулярний тролейбусний рух. Протяжність першої лінії становила 12 км, курсувало 15 машин.

Література:

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Про початок тролейбусного руху - с.143.

Поліщук Н. Найдовший маршрут у Луцьку // Рад.Волинь. - 1986. - 7 січ.

Приходько В. Маршрути міського транспорту // Рад.Волинь. - 1986. - 12 лют.

x x

x

Під прапором Жовтня: Літопис найважливіших і пам"ятних подій історії Волині (1917-1987рр.): Наук.-допоміж. бібліогр. покажч. - Луцьк, 1987. - 180 с.

Про початок тролейбусного руху в м.Луцьку - с.118.

12 КВІТНЯ

10 років від дня смерті П.К.Волинського (1893-1982) - українського літературознавця і педагога

12 квітня 1982р. помер Петро Костянтинович Волинський - український літературознавець і педагог. Народився в селищі Олика. В 1912р. закінчив Острозьку гімназію, у 1916р. - Ніжинський історико-філологічний інститут. Вчителював, викладав українську літературу у вищих учбових закладах. Автор багатьох наукових праць з історії української літератури і літературознавства.

Література:

Волинський П.К. З творчого доробку: Вибр. статті. - К.: Дніпро, 1973. - 328 с.

Волинський П.К. Іван Котляревський: Життя і творчість. - К.: Дніпро, 1969. - 271 с.

Волинський П.К., Пільгук І.І., Поліщук Ф.М. Історія української літератури: Давня література. - К.: Вища шк., 1969. - 432 с.

Волинський П.К. Основи теорії літератури: Вступ до літературознавства. - К.: Рад. шк., 1967. - 366 с.

x x

x

Пінчук О. Родом з Олики // Ленін. шляхом. - 1988. - 10 квіт.

x x

x

Волинський Петро Костьович // УРЕС. - 2-е вид. - К., 1986. - Т.1. - С. 331.

Волинський Петро Костьович // Українська літературна енциклопедія. - К., 1988. - Т.1. - С.347.

Волинський Петро Костянтинович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 26-27.

17 КВІТНЯ

110 років від дня народження В.К.Липинського (1882-1931) - українського історика, публіциста, громадського та політичного діяча

17 квітня 1882р. в с.Затурці Локачинського району народився Вячеслав Казимирович Липинський - український історик, публіцист, громадський та політичний діяч. Гімназійну освіту здобув у Житомирі, Луцьку й Києві, університетську - у Кракові і Женеві. Учасник першої світової війни. З утворенням УНР став її послом у Відні. Автор історичних праць, які були помітним явищем нашої культури і дістали високу оцінку відомих істориків. Це, зокрема, науково-історичні праці "Назви "Русь" і "Україна" і їх історичне значення", "Недоспівана пісня", "Два моменти з історії революційної України", "Україна на переломі", "Листи до братів-хліборобів" та ін. Цікавими є його ранні твори: історична розвідка про Данила Братковського та історико-публіцистична праця "Шляхта на Україні".

Помер в Австрії. За його заповітом тіло привезено на Україну. Поховано в с.Затурці.

Література:

Гатальська Н.Г. Вячеслав Липинський і Волинь // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краезнав. конф., 11-13 жовт. 1991р. - Луцьк, 1991. - С. 79-80.

Еременко І.А., Еременко Л.В. В.К.Липинський - історик і його місце в українській історіографії // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краезнав. конф., 11-13 жовт. 1991р. - Луцьк, 1991. - С.81-82.

Кічий І.В. В.К.Липинський - політик і історик // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краезнав. конф., 11-13 жовт. 1991р. - Луцьк, 1991. - С.83-84.

Рисак О.О. Видатний волинянин Вячеслав Липинський // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краезнав. конф., 11-13 жовт. 1991р. - Луцьк, 1991. - С.78.

Гатальська Н. Недоспівана пісня Вячеслава Липинського // Нар. трибуна. - 1991. - 8 черв.

Гунчак Т. Українська політична думка 1920-их років: Монархізм, націоналізм, націонал-комунізм // Літ.Україна. - 1991. - 20 черв.

Даниленко К. Вшанування пам"яті Вячеслава Липинського // Нар. трибуна. - 1991. - 15 черв.

Журба Г. "Від "Української хати" до "Музагету": (Люди й події) // Україна. - 1990. - №45. - С. 130-131.

Кралюк П. "Не розгнузданим темпераментом, а розумом і волею" // Волин. вісник. - 1991. - 12 черв.

Кралюк П. Уроки Вячеслава Липинського // Слава праці. - 1991. - 7 верес.

Кушнір Н. Історія старого кладовища // Рад.Волинь. - 1990. - 12 серп.

ТРАВЕНЬ

110 років від часу переїзду в с.Колодяжне Лесі Українки (1882)

У вересні 1868р., після одруження з О.П.Драгомановою, П.А.Косач придбав у с.Колодяжне ділянку землі 44 десятини. А в травні 1882р. сюди з Луцька переселилась уся родина Косачів. Тут народилися Лесині сестри Оксана, Ізидора та брат Микола,

Перебуваючи у Колодяжному, Леся Українка написала близько 80 творів.

Література:

Омельковець А.З. Леся Українка на Волині // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. Волин. регіон. іст.-краєзнав. конф., 26-28 верес. 1985р. - Луцьк, 1985. - С. 158-161.

Ошуркевич О.Ф. Живі джерела Колодяжного // Ошуркевич О.Ф. Найрідніший рідний край - Волинь: Путівник. - Львів, 1991. - С. 25-35.

Спогади про Лесю Українку. - 2-е вид., доп. - К.: Дніпро, 1971. - 480 с.

Струцюк Й., Чернецький І. Колодяжненський літературно-меморіальний музей Лесі Українки: Путівник. - Львів: Каменяр, 1984. - 69 с.

x x

x

Борисюк Т. Немеркнуче світло Колодяжного // Рад.Волинь. - 1988. - 29черв.; 1 лип.

Косач-Борисова І. Колодяжне // Рад.Волинь. - 1990. - 26 черв.; 3, 6, 7, 10 лип.

Косач-Борисова І.П. Наснись, Колодяжне, мені // Прапор Леніна. - 1990. - 6, 26 черв.

Литвин М., Градов Б. Колодяжне // Україна. - 1985. - № 10. - С. 16-18.

Ошуркевич О. З чистих джерел Колодяжного // Рад.Волинь. - 1991. - 17 січ.

Рожко В. Волинські дороги Лесі Українки // Рад.Волинь. - 1988. - 20 лют.

x x

x

Леся Українка і Волинь: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1990. - 51 с.

ТРАВЕНЬ

50 років початку бойових дій партизанських загонів П.Х.Самчука, О.Ф.Філюка, В.М.Михайловського, С.О.Шковороди(1942)

В кінці грудня 1941р. у с.Поворськ Ковельського району було створено підпільну групу, організатором якої був П.Х.Самчук. У травні 1942р. на її базі був організований партизанський загін. Протягом осені та зими 1941-1942рр. у селах Клубочин, Сильне, Домашів, Журавичі Ківерцівського району О.Ф.Філюком були створені підпільні антифашистські групи, які у травні 1942р. переросли у партизанський загін. У районі с.Кортеліси Ратнівського району у квітні-травні 1942р. був створений партизанський загін під командуванням колишнього захисника Брестської фортеці Б.М.Михайловського. У вересні 1941р. на базі антифашистської групи у Любомльському районі виник партизанський загін під командуванням С.О.Шковороди.

Література:

Бородулін С.І. Гнівний князь Багон: Докум. повість. - К.: Політвидав України, 1990. - 221 с.

Про партизанський загін С.О.Шковороди.

Замлинський В. Караюча земля // Замлинський В. Волинський полк іде в революцію. - К., 1986. - С. 197-341.

Про партизанські загони П.Х.Самчука - с.230, О.Ф.Філюка - с. 237-238.

Історія Волині: З найдавніших часів до наших днів. - Львів: Вид-во при Львів. держ. ун-ті "Вища шк.", 1988. - 237 с.

Про партизанські загони С.О.Шковороди, Б.М.Михайловського, О.Ф.Філюка, П.Х.Самчука - с.124.

Корчев М.С. Годы огневые. - 2-е изд., доп. - К.: Политиздат Украины, 1989. - 300 с.

Філюк О.Ф. Клятва на вірність: Докум. повість / Літ.запис В.І.Калитенка. - Львів: Каменяр, 1988. - 157 с.

Калитенко В. Про що шуміли сосни...: Докум. повість // Рад.Волинь. - 1982. - 13, 14, 17, 18, 20, 21, 24, 25, 27, 28, 30 квіт.; 2, 4, 5, 7, 8, 9 трав. ; 1983. - 8, 11, 12, 13, 15, 16, 18 лют.

5 Т Р А В Н Я

90 рокІв вІд дня народження М.І.Калинчука (І902-І937) - захІдноукраІнського пролетарського письменника

5 травня І902р. у м.Рожище народився Микола Іванович Калинчук - захІдноукраІнський пролетарський письменник. Навчався в ЛуцькІй гІмназІІ. І922р. вступив у КПСГ. РеволюцІйну дІяльнІсть поєднував з лІтературною творчІстю, був одним з фундаторІв органІзацІІ пролетарських письменникІв "Горно", входив до складу правлІння. У жовтнІ І932р. нелегально перебрався на Радянську УкраІну. Репресований. Загинув І4 жовтня І937р. Автор 60 вІршІв, поем, двох повІстей, ряду оповІдань, новел, нарисІв, лІтературно-критичних та публІцистичних статей.

ЛІтература:

Калинчук М. Не бІднІ ми // ГомІн волІ. - ЛьвІв, І989. - С. 74-75.

Калинчук М.І. Твори // ПоезІя " 84. - К., І984. - Вип.2. - С. І53-І55.

Дубина М. ПломІнь багряного слова // ПоезІя " 84. - К., І984. - Вип. 2. - С. І50-І52.

Кащенюк В. ПоезІя Миколи Калинчука на сторІнках журналу "ВІкна" // Минуле І сучасне ВолинІ: ІсторичнІ постатІ краю: Тези доп. та повІдомл. У Волин. Іст.-краєзнав. конф., ІІ-ІЗ жовт. І99Ір. - Луцьк, І99І. - С. ІІІ-ІІ2.

Дубина М. Бунт у кайданах // Рад.Волинь. - І987. - 4 серп.

Микола Калинчук // Мол.ленІнець. - І989. - 28 сІч.

x x

x

Калинчук Микола Іванович // УкраІнська лІтературна енциклопедІя. - К., І990. - Т.2. - С. 38І-382.

Калинчук Микола Іванович // БорцІ за возз"єднання: БІогр. довІд. - ЛьвІв, І989. - С.І26.

Калинчук Микола Іванович // ЛІтературна карта ВолинІ: БІблІогр. покажч. - Луцьк, І988. - С. 39-40.

8 ТРАВНЯ

85 років від дня народження Власа Мизинця (1907-1944) - українського поета і публіциста

8 травня 1907р. в с.Запілля Любомльського району народився Влас Мизинець (справжне прізвище - Матчук Василь Володимирович)- український поет і публіцист. Був активним діячем революційного підпілля на Західній Україні, одним з найпопулярніших представників селянської літературної молоді в групі "Горно". Дебютував як поет на сторінках журналу "Вікна" у 1928р., пізніше писав переважно прозові твори.

Література:

Мизинець В. Червона корсетка: Оповідання. Поезія. - К.: Рад. письменник, 1971. - 254 с.

x x
x

Дубина М.І. Влас Мизинець // Дубина М.І. Сурмачі возз"єднання: Літ.-крит. нариси. - К., 1976. - С. 193-207.

Онуфрійчук М. Як спалах блискавки // Рад.Волинь. - 1987. - 2 верес.

Пензюк Г. Село, де жив поет // Рад.Волинь. - 1987. - 25 груд.

Хоменчук О. Співець возз"єднання // Рад.життя. - 1989. - 8 лип.

x x
x

Матчук Василь Володимирович // Борці за возз"єднання: Біогр. довід. - Львів, 1989. - С. 297-298.

Мизинець Влас // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1981. - Т.6. - С.490.

Мизинець Влас // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 49-50.

I2 ТРАВНЯ

65 років від дня народження І.Г.Сокола (I927-I974) - Героя Радянського Союзу

I2 травня I927р. в с.Старий Чорторийськ Маневицького району народився Іван Григорович Сокол. 26 січня I945р. у числі перших переправився з кулеметом на лівий берег ріки Одер і зайняв плацдарм, завдяки чому забезпечив форсування ріки іншими підрозділами. За це командир кулеметного відділення 25 гвардійського стрілецького Вісленського полку 6 гвардійської стрілецької Ровенської Червонопрапорної ордена Суворова дивізії гвардії сержант І.Г.Сокол I0 квітня I945р. удостоєний звання Героя Радянського Союзу.

Література:

Подвиг Сокола // Их подвиг бессмертен. - Львов, I983. - С. I03-I08.

Васильченко А. Подвиг земляка // Зоря комунізму. - I985. - 5, 7, I0, I2 верес.

Гнатюк В. Плацдарм на Віслі // Мол.ленінець. - I985. - 9 квіт.

Кулаков О. Подвиг гвардійця // Зоря комунізму. - I990. - I9 груд.

x x
x

Сокол Иван Григорьевич // Герои Советского Союза: Крат. биогр. словарь. - М., I988. - Т.2. - С.494.

Сокол Іван Григорович // Їх славні імена: Бібліогр. покажч. - Луцьк, I985. - С. 98.

I7 ТРАВНЯ

70 років від дня народження А.А.Дімарова (I922) - українського письменника

I7 травня I922р. в м.Миргород на Полтавщині народився український письменник Анатолій Андрійович Дімаров. Лауреат Державної премії УРСР ім.Т.Г.Шевченка I98I. за дилогію "Біль і гнів".

У 1944-1951рр. працював у редакції газети "Радянська Волинь".

Література:

Дімаров А.А. Вибрані твори: В 2 т. - К.: Дніпро, 1982. - Т. 1,2.

Дімаров А.А. Біль і гнів: Роман. - К.: Дніпро, 1984. - 871 с.

Дімаров А.А. Боги на продаж: Міс. історії. - К.: Рад. письменник, 1989. - 512 с.

Дімаров А.А. В тіні Сталіна: Повісті. - К.: Дніпро, 1990. - 176 с.

Дімаров А.А. Містечкові історії: Повісті. - К.: Дніпро, 1987. - 557 с.

Дімаров А.А. На Волинській землі: Оповідання. - Львів: Кн.-журн. вид-во, 1951. - 160 с.

Дімаров А.А. Сільські історії. - К.: Дніпро, 1987. - 539 с.

x x
x

Пінчук О. На оновленій Волині // Слово правди. - 1988. - 9 серп.

x x
x

Дімаров Анатолій Андрійович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1979. - Т.3. - С. 386.

Дімаров Анатолій Андрійович // Українська літературна енциклопедія. - К., 1990. - Т.2. - С. 69.

Анатолій Дімаров // Письменники Радянської України, 1917-1987: Біобібліогр. довід. - К., 1988. - С. 187.

Дімаров Анатолій Андрійович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 35-36.

16 Ч Е Р В Н Я

60 рокІв вІд дня смертІ М.П.Левицького (1886-1932) - українського письменника І публІциста, лІкаря

16 червня 1932р. в м.Луцьку помер Модест Пилипович Левицький - український письменник І публІцист. У 1894-1898рр. жив І працював повІтовим лІкарем в м.КовелІ. Був приятелем КосачІв. Леся Українка згадувала про нього в листах до матерІ, сестри Ольги та Б.ГрІнченка. У 1927-1932рр. жив в м.Луцьку, викладав українську мову І лІтературу в українськІй гІмназІї Ім.ЛесІ Українки. Твори М.П.Левицького вІдзначаються глибоким проникненням у внутрІшнІй свІт людини, приваблюють правдивІстю та гуманІзмом.

ЛІтература:

Левицький М.П. Перша "льгота".- ЛьвІв: Каменяр, 1966. - 110с.

x x
x

ОнуфрІйчук М.А. Модест Пилипович Левицький (1866-1932) // Минуле І сучасне ВолинІ: ІсторичнІ постатІ краю: Тези доп. та повІдомл. У Волин. Іст.-краєзнав. конф., 11-13 жовт. 1991р. - Луцьк, 1991. - С. 93-95.

Ощуркевич О.Ф. НайрІднІший рІдний край - Волинь. - ЛьвІв: Каменяр, 1991. - 78 с. Про М.П.Левицького - с.54.

25 липня - 125 рокІв з дня народження Модеста Левицького // Нар. трибуна. - 1991. - 20 лип.

Іващенко В. Повертається Із забуття // Нар. трибуна. - 1991. - 8 черв.

Корецька К. Волинський явІр // Нар.трибуна.- 1991. - 3 серп.

ЛевчанІвська І. ДІдусь Модест // Мол.Волинь. - 1991. - 15 берез.

ФІлатенко А. Повертаються забутІ Імена // Рад. Волинь. - 1991. - 2 серп.

Харченко Д. Обережи пам"ятІ // Нар.трибуна. - 1991. - 30 берез.

Гей В. Нектар і полин: Вірш // Рад.Волинь.- 1991. - 2 серп.

x x

x

Левицький Модест Пилипович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1981. - Т.6. - С. 89-90.

Левицький Модест Пилипович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С.11.

17 ЧЕРВНЯ

110 років від дня народження І.Ф.Стравінського (1882-1971) - російського композитора і диригента

17 червня 1882р. народився Ігор Федорович Стравінський - російський композитор і диригент. Музичну освіту здобув під керівництвом М.А.Римського-Корсакова. У 1896-1914рр. щоліта жив в м.Устилузі Володимир-Волинського району. Тут сім"я Стравінського мала садибу, за власним проектом був збудований двоповерховий будинок, який з деякими змінами зберігся до сьогоднішнього дня. Навколо будинку було розбито парк, від якого збереглась липова алея. В Устилузі І.Ф.Стравінський працював над балетом "Весна священна" (один з визначних творів композитора), збирав і обробляв народний мелос.

Література:

Стравинский И.Ф. Диалоги: Воспоминания. Размышления. Комментарии. - Л.: Музыка, 1971. - 414 с.

x x

x

Друскин М. Игорь Стравинский: Личность, творчество, взгляды. - 3-е изд. - Л.: Сов. композитор, 1982. - 208 с.

Огнева О.Д. Родина Стравінських в Устилузі // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. Ш-ої Волин. Іст.-краєзнав. конф. - Луцьк, 1989. - С. 113-115.

Стравинская К.Ю. О И.Ф.Стравинском и его близких. - М.: Музыка, 1978. - 232 с.

Ярмусь С.І. І.Р.Стравинський в Устилузі // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. Іст.-краєзнав. конф., 11-13 жовт. 1991р.- Луцьк, 1991. - С.97-99.

И.Ф.Стравинский: Статьи и материалы. - М.: Сов.композитор, 973. - 527 с.

Ярустовский Б. Игорь Стравинский. - 3-е изд. - Л.: Музыка, 982. - 264 с.

Афанасьева З. Автографи із Устилуга // Рад.Волинь. - 1988. 28 трав.

Бондаренко О. Музей Ігоря Стравинського // Сіл.вісті. - 1990. 30 груд.

Волынские автографы Стравинского // Правда Украины. - 1989. 27 сент.

Лобанов М. "Уголок для творчества": Стравинский в Устилуге // Муз. жизнь. - 1988. - № 7. - С. 14.

Огнева О. Класична музика народилась в Устилузі // Слово правди. - 1989. - 11 трав.

Огнева Е. Лето в Устилуге // Сов. музей. - 1991. - № 1. - С. 35-36.

Огнева О. Пушкін і сім"я Стравинських // Культура і життя. - 1987. - 28 черв.; Мол. ленінець. - 1987. - 14 лют.

Огнева О. Повернення "Солов"я" // Мол. ленінець. - 1989. - 11 берез.

Огнева О. Поезія, покладена на музику // Рад.Волинь. - 1989. - 16 черв.

Огнева О. "...Ця сама Пальміра" // Мол.ленінець. - 1987. - 1 жовт.

Олещук Т. Пізнаємо Стравинського // Рад.Волинь. - 1988. - 19 квіт.

Павлова В. Великая весна "Царя Игоря" // Муз.жизнь. - 1988. - № 18. - С. 19-20.

Пащук І. Автографи І.Стравинського // Робітн. газ. - 1988. - 16 серп.

x x

x

Стравінський Ігор Федорович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1984. - Т.11. - Кн. 1. - С.13.

26 ЧЕРВНЯ

75 років від дня народження П.Й.Каспрука (1917-1943) - організатора Торчинського антифашистського підпілля

26 червня 1917р. народився Павло Йосипович Каспрук. Член КСМЗУ з 1932р., КПЗУ - з 1935р. У 1936-1937рр. - в"язень концтабору Береза-Картузька. В 1939-1941рр. працював у радянських органах у Ковелі, директором школи в селах Підріжжя і Торчин Луцького району. В роки Великої Вітчизняної війни очолював антифашистське підпілля в районі Торчина, яке згодом влилося в партизанське з"єднання А.П.Бринського.

Література:

Замлинський В. Караюча земля // Замлинський В. Волинський полк іде в революцію. - К., 1986. - С. 197-341.

Каспрук В., Лис Н. Як спалах зорі // Слава праці. - 1985. - 9, 11, 18 січ.

Лебедев О. Борці за волю // Ленін, шляхом. - 1989. - 14 лип.

Лебедев О. Борці за волю й возз"єднання: Павло Йосипович Каспрук // Рад. життя. - 1989. - 24 серп.

Стасюк Г., Лебедев О. Пам"яті живий вогонь // Прапор Леніна. - 1989. - 6 лип.

x x

x

Каспрук Павло Йосипович // Борці за возз"єднання: Біогр. довід. - Львів, 1989. - С. 129-130.

27 ЛИПНЯ

90 років від дня народження Я.О.Галана (1902-1949) - українського письменника, публіциста

27 липня 1902р. народився Ярослав Олександрович Галан - український письменник, публіцист. Після закінчення у 1928р. Краківського університету Я.Галан працював викладачем польської мови і літератури в Луцькій приватній гімназії. Але через десять

місяців був звільнений за революційну діяльність. Після цього повністю віддався революційній роботі, виступаючи як письменник і журналіст.

Література:

Галан Я. Твори: В 4 т. - К.: Наук. думка, 1977-1980. - Т.1-4.

Галан Я. Избранное. - М.: Правда, 1985. - 463 с.

Галан Я. Драматичні твори. Художня проза. Публіцистика. - К.: Наук. думка, 1983. - 591 с.

Галан Я.О. З неопублікованого: Фейлетони. Статті. Виступи. Листування. Щоденник. - Львів: Каменяр, 1990. - 103 с.

Галан Я.А. Об этом нельзя забывать: Рассказы, очерки, памфлеты, пьесы. - К.: Рад. шк., 1987. - 414 с.

x x
x

Вартанов Г.И. Ярослав Галан: Очерк жизни и творчества. - Львов: Каменяр, 1985. - 108 с.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.
Про Я.Галана - с.106.

Про Ярослава Галана: Спогади, статті. - К.: Рад.письменник, 1987. - 331 с.

Сіпака Г.І. Луцьк у творчості Ярослава Галана: (На матеріалі памфлету "В Луцьку, місті воєводському...") // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. Волин. регіонал. іст.-краєзнав. конф., 26-28 верес. 1985р. - Луцьк, 1985. - С. 222-224.

Чоповський В.Ю. Революційна діяльність Я.Галана в Луцькій українській гімназії // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. Ш-ої Волин. іст.-краєзнав. конф. - Луцьк, 1989. - С. 235-237.

Коссой В. Вогонь його серця // Рад.Волинь. - 1987. - 26 лип.

Петрушак К. На лінії вогню // Рад.Волинь. - 1985. - 27,28 лип.

Рубльов О.С. Невідомі радіокоментарі Ярослава Галана 1943р.: Радянська Волинь у бою // Укр. іст. журн. - 1985. - № 11. - С. 116-118.

x x
x

Галан Ярослав Олександрович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1978. - Т.2. - С. 456-457.

Галан Ярослав Олександрович // Українська літературна енциклопедія. - К., 1988. - Т.1. - С. 378.

Ярослав Галан (1902-1949): Бібліогр. покажч. - Львів, 1982. - 354 с.

Галан Ярослав Олександрович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 27-31.

28 ЛИПНЯ

180 років від дня народження Ю.І.Крашевського (1812-1887) - польського письменника-реаліста

28 липня 1812р. народився Юзеф Ігнацій Крашевський - польський письменник, літературний критик, філософ, фольклорист, етнограф, художник, композитор. Прожив 20 років на Волині в селах Губин Локачинського, Городок Луцького, Омельно (нині Макаревичі) Ківерцівського районів. Майже всі герої "селянських" романів Крашевського - волиняни ("Остап Бондарчук", "Уляна", "Історія Савки", "Хата за селом" та ін.). Ю.І.Крашевський - автор книги "Спогади Волині, Полісся і Литви", в якій відображено побут і господарювання поліщуків. Книга ілюстрована малюнками самого Ю.І.Крашевського.

Література:

Крашевский Ю.И. Брюль: Роман. - М.: Худож. лит., 1980. - 320 с.

Крашевский Ю.И. Графиня Козель. - М.: Худож. лит., 1971. - 335 с.

Крашевский Ю.И. Дневник Серафины: Романы. - М.: Худож. лит., 1987. - 588 с.

Крашевський Ю.І. Повісті. - К.: Дніпро, 1979. - 427 с.

Крашевський Ю.І. Прадавня легенда: Роман. - К.: Веселка, 1989. - 368 с.

Крашевський Ю.І. Хата за селом: Повість. - К.: Дніпро, 1967. - 315 с.

Kraszewski J.I. Wspomnienia Wołynia, Polesia i Litwy. - Warszawa: Ludowa Spółdzielna Wydawnicza, 1985. - 383 s.

x x

x

Рисак О. Ю.І.Крашевський на Волині // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. Іст.-краєзнав. конф., 11-13 жовт. 1991р. - Луцьк, 1991. - С.92.

Ворон В. У "батька роману" в Романуві // Мол. ленінець. - 1989. - 29 квіт.

Знахідка львівських архівістів // Слава праці. - 1989. - 10 жовт.

Кралюк П. Ю.Крашевський на Волині // Червон. прапор. - 1987. - 24 верес.

Крещук С. Співець поліської землі // Рад.Волинь. - 1987. - 18 берез.

Липатов А.В. "Русский" Крашевский // Сов. славяноведение. - 1990. - № 4. - С. 46-53.

Пінчук О. Співець знедоленого краю // Ленін. шляхом. - 1988. - 19 жовт.

Сайчук Б. На художніх полотнах - Луцький замок // Рад.Волинь. - 1988. - 1 трав.

x x

x

Крашевський Юзеф Ігнаци // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1980. - Т.5. - С. 486-487.

Крашевський Юзеф Ігнаци // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 9-10.

17 СЕРПНЯ

325 років від дня народження Й.Кондзелевича (1667 - бл. 1740) - українського живописця

17 серпня 1667р. народився Йов Кондзелевич - український живописець, ієромонах. З 19 років перебував в Білостоцькому монастирі (Луцького району). Звідти походять перші відомі нам його малярські твори. 1696р. завершив роботу над вівтарем у Загорівському монастирі (Локачинського району). У 1698-1705рр. виконав так званий Богородчанський іконостас для Скиту Манявського на Прикарпатті. Потім повернувся на Волинь і став одним із діячів Луцького братства. Наприкінці 1700-х - на початку 1710-х років ним створено іконостас в с.Городище Луцького району. У 1722р. Кондзелевич завершив роботу над так званим Вощатинським іконостасом для Загорівського монастиря. Ним же підписана ікона "Розп"яття", намальована для Черчицької церкви під Луцьком.

Література:

Свенціцька В.І., Сидор О.Ф. Спадщина віків: Укр. малярство XIУ-ХУШ століть у муз. колекціях Львова. - Львів: Каменяр, 1990. - 72 с., 64 арк. іл.

Про Й.Кондзелевича - с.35.

Кралюк П. Йов Кондзелевич і Волинь // Ленін. правда. - 1989. - 19 січ.

Сидор О. Очима народу // Вітчизна. - 1986. - № 11. - С. 201-205.

Сидор О. Художня спадщина Йова Кондзелевича // Образотворче мистецтво. - 1985. - № 5. - С. 29-30.

x x

x

Кондзелевич Йов // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1980. - Т. 5. - С.353.

20 СЕРПНЯ

25 років від дня відкриття в урочищі Лопатень меморіального комплексу партизанської Слави (1967)

20 серпня 1967р. в урочищі Лопатень Ківерцівського району відкрито меморіальний комплекс партизанської Слави. У роки Великої Вітчизняної війни в урочищі базувалися загони народних месників під керівництвом О.Ф.Філюка, Д.М.Медведева, М.А.Прокоп"юка, В.О.Карасьова, група Л.Й.Магомета із з"єднання А.П.Бринського, перший батальйон Чернігівсько-Волинського з"єднання партизанських загонів О.Ф.Федорова під командуванням Г.В.Балицького. Автор меморіалу - народний художник УРСР скульптор Я.Чайка. У склад комплексу входить музей партизанської Слави - відділ Волинського краєзнавчого музею.

Література:

З листа обкому Компартії України та облвиконкому Міністерству культури УРСР про створення меморіального комплексу партизанської слави в урочищі Лопатень Ківерцівського району // Волинь Радянська: Док. і матеріали, 1965-1975. - Львів, 1984. - Ч.ІУ. - С. 66-67.

Прокоп"юк М.О. Меморіальний комплекс "Партизанська слава": Фотопутівник. - 2-е вид., доп. - Львів: Каменяр,1986.- 62 с.: іл.

Кучерявий В. В партизанському урочищі // Мол.ленінець. - 1986. - 9 трав.

Юхта М. Йдуть сюди люди // Вісті з України. - 1987. - № 39. - С.6.

x x

x

Під прапором Жовтня: Літопис найважливіших і пам"ятних подій історії Волині (1917-1987рр.): Наук.-допоміж. бібліогр. покажч. - Луцьк, 1987. - 180 с.

Відкриття меморіального комплексу в урочищі Лопатень - с.105.

Урочище Лопатень // Памятники истории и культуры Волынской области: Научно-вспомогат. библиогр. указ.- Луцк, 1985. - С.41.

3 ВЕРЕСНЯ

140 років від дня народження Г.О.Мачтета (1852-1901) - російського письменника, діяча революційного народницького руху

3 вересня 1852р. в м.Луцьку в сім"ї повітового судді народився Григорій Олександрович Мачтет - російський письменник, діяч революційного народницького руху, близький знайомий родини Косачів. У 1870-1872рр. вчителював на Волині. Автор багатьох романів і оповідань. Написав відому революційну пісню "Последнее прости" ("В неволі скатований люто"). Як свідчать вчені, музика до цієї пісні була написана на основі волинського фольклору. У багатьох його творах використані українські перекази і легенди ("Заклятий казак", "Белая панна").

Література:

Мачтет Г.А. Избранное. - М.: Гослитиздат, 1958. - 615 с.

Мачтет Г.А. Чёрная неблагодарность. - М.: Гослитиздат, 1959. - 87 с.

x x
x

Олійник М. У полі воїн // Олійник М. Незрима нить. - К., 1983. - С. 113-128.

Василенко А. Народжений для боротьби // Рад.Волинь. - 1985. - 14 верес.

Козак М. Рядки з біографії Мачтета // Рад.Волинь. - 1991. - 3 верес.

Лепша І., Чубук М. "В неволі скатований люто" // Наука і суспільство. - 1987. - № 4. - С. 18-19.

Наконечний В. Сила його пісні // Рад.Волинь. - 1984.- 5 черв.

Петрушак К. З родини декабристів // Мол.ленінець. - 1986. - 7 листоп.

x x
x

Мачтет Григорій Олександрович // УРЕ. - 2-е вид.- К., 1981. - Т.6. - С. 416.

Мачтет Григорій Олександрович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1985. - С. 12-13.

3 ВЕРЕСНЯ

50 років від дня смерті С.О.Шковороди (1909-1942) - одного з організаторів партизанського руху на Волині

3 вересня 1942р. після важкого поранення помер Степан Олексійович Шковорода. Народився в селищі Шацьк. У 1939р. був членом тимчасового революційного комітету, згодом головою Шацького сільпо. На початку війни евакуювався на схід. Восени 1941р. повернувся у рідні місця для організації партизанського руху. Сформував партизанський загін, який діяв у тодішніх Шацькому та Заболоттівському районах Волині. У серпні 1942р. його загін влився в Пінське з"єднання партизанських загонів Білорусії.

Література:

Бородулін С.І. Гнівний князь Багон: Докум. повість. - К.: Політвидав України, 1990. - 221 с.

Історія Волині: З найдавніших часів до наших днів. - Львів: Вид-во при Львів. ун-ті "Вища шк.", 1988. - 238 с.
Про С.О.Шковороду - с.124.

Грицюк Л., Чесноков К. Партизанський командир // Рад.Волинь. - 1990. - 14 січ.

Гурко Т., Хвас В. Жито - від слова життя // Рад. життя. - 1989. - 9 верес.

Хасенов М. Партизанськими стежками // Рад. Волинь. - 1977. - 12, 17, 18, 21, 22, 25, 28, 29 черв.; 1 лип.

22 ВЕРЕСНЯ

30 років від дня смерті Е.Г.Казакевича (1913-1962) - російського письменника

22 вересня 1962р. помер Еммануїл Генріхович Казакевич - російський письменник, учасник Великої Вітчизняної війни. У 1944р. разом з діючою армією письменник визволяв Волинь від

німецько-фашистських загарбників. Тут він отримав поранення. В основу його повісті "Зірка" покладено події, які відбувалися під Ковелем.

Література:

Казакевич Э.Г. Собрание сочинений: В 3 т. - М.: Худож. лит., 1985. - Т. 1-3.

Казакевич Э.Г. Весна на Одере: Повести. - М.: Худож. лит., 1988. - 541 с.

Казакевич Э.Г. Звезда: Повести. Рассказы. - М.: Правда, 1989. - 461 с.

Казакевич Э.Г. Сердце друга: Повести. - М.: Воениздат, 1990. - 317 с.

Казакевич Э.Г. Слушая время: Дневники, запис. книжки, письма. - М.: Сов. писатель, 1990. - 525 с.

x x
x

Рудный В. Горение // Вопр. лит. - 1987. - № 4. - С. 198-207.

x x
x

Казакевич Еммануїл Генріхович // УРЕ. - 2-е вид. - К.,1979. - Т.4. - С. 497.

Казакевич Еммануїл Генріхович // Українська літературна енциклопедія. - К., 1990. - Т.2. - С. 367-368.

Казакевич Еммануїл Генріхович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1985. - С. 38-39.

23 ВЕРЕСНЯ

50 років від дня Кортеліської трагедії (1942)

23 вересня 1942р. за підтримку партизанів і активну участь у партизанському русі німецько-фашистські карателі повністю спалили село Кортеліси Ратнівського району, вбивши 2875 його жителів, серед них - 1620 дітей.

Лlтература:

Карпlй В. Не прощають катам безсмертнl Кортелlси // Пост Іменl Ярослава Галана: Статтl, нариси, памфлети, вlршl. - Львlв, 1988. - Кн. 21. - С.141-148.

Кортелlси: Фотоальбом. - К.: Мистецтво, 1981. - 96 с.

Кортелlси // Вlнок безсмертя: Книга-меморlал. - К., 1987. - С. 222-230.

Мах П. Дорога в Кортелlси // Дзвони пам"ятl. - К., 1987. - С. 21-26.

Невгасимий вогонь народноl пам"ятl: Вlдкриття меморlального комплексу в селl Кортелlси на Волинl // Безсмертя народного подвигу. - К., 1980. - С. 27-37.

Незгасна пам"ять: Фоторозповlдь про пам"ятник жертвам фашизму в селl Кортелlси Волинськоl областl. - К.: Мистецтво, 1980. -- 49 с.

Першина Т.С. Фашистский геноцид на Украине, 1941-1944. - К.: Наук. думка, 1985. - 170 с.

Про знищення нlмецько-фашистськими загарбниками с.Кортелlси - с. 60.

Пирожник И.И., Аношко В.С., Кот С.И. Возрожденные Кортелисы // Пирожник И.И., Аношко В.С., Кот С.И. Дорогами дружбы. - Минск, 1985. - С. 170-171.

Яворlвський В. Вlчнl Кортелlси: Повlсть. - 2-е вид. - К.: Молодь, 1988. - 136 с.

Богданьок В. Попелу крик // Рад.Волинь. - 1990. - 26 верес.

Богуш М. Не треба слlз // Людина l свlт. - 1990. - № 6. - С. 18-20.

Воскресло в попелу / Фоторепортаж Е.Александровича // Журналlст Украlни. - 1990. - № 9. - С. 34-35.

Кирилюк В. Вlчна пам"ять Кортелlсlв // Лlт. Украlна. - 1987. - 10 верес.

Михалевич М. З lсторll села Кортелlси // Червон. прапор. - 1990. - 19, 21, 26 лип.

x x

x

Памятники истории и культуры Волынской области: Науч.-вспомогат. библиогр. указ. - Луцк, 1985. - 93 с.

Про меморіальний комплекс жертвам фашизму в с.Кортеліси - с.65-67.

Під прапором Жовтня: Літопис найважливіших і пам"ятних подій історії Волині (1917-1987рр.): Наук.-допоміж. бібліогр. покажч. - Луцьк, 1987. - 180 с.

Про трагедію в с.Кортеліси - с.47-48.

27 ВЕРЕСНЯ

100 років від дня народження М.П.Кравчука (1892-1942) - українського математика, академіка АН УРСР*

10 ЖОВТНЯ

100 років від дня народження Й.Н.Белиха (1892-1969) - Героя Радянського Союзу

10 жовтня 1892р. в с.Комарове Турійського району народився Йосип Назарович Белих. За вміле керівництво частинами дивізії в бою та рішучість при виконанні бойових завдань, за особисту мужність і за вихід дивізії першою на річку Ельба заступник командира 2-ої гвардійської Кримської двічі Червонопрапорної ордена Богдана Хмельницького дивізії полковник Й.Н.Белих 27 червня 1945р. удостоєний звання Героя Радянського Союзу.

Література:

Буденновская закалка // Их подвиг бессмертен. - Львов, 1983. - С. 13-17.

Вербинский М.В. Слава кавалериста // Год 1944: Зарницы победного салюта. - Львов, 1979. - С. 71-74.

Лісовий І. Йосип Белих // Ленін.правда. - 1985. - 19 берез.

Фролов П. Про вашого земляка // Ленін. правда. - 1987. - 27 жовт.

x x x

Белых Иосиф Назарович // Герои Советского Союза: Крат. биогр. словарь. - М., 1987. - Т.1. - С.147.

---

* Див. 9 березня.

Белих Йосип Назарович // Їх славні імена: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1985. - С. 93-94.

15 ЖОВТНЯ

175 років від дня смерті Т.Костюшка (1746-1817) - діяча польського національно-визвольного руху

15 жовтня 1817 року у Швейцарії помер Тадеуш Костюшко - видатний польський революціонер і політичний діяч. Народився в маетку Меревщизна біля Бреста. Протягом 1755-1759рр. разом з братом Йосифом навчався у Любешівській школі піарів. Приймав участь у визвольній війні американських колоній проти Англії. У 1784р. повернувся на батьківщину. Протягом 1788-1792рр. брав участь у реорганізації військ коронних. За битву під Зеленцями проти російських військ був нагороджений орденом Віртуті Мілітарі. Під час польського повстання 1794р. призначений на посаду начальника польських збройних сил. Важко поранений, після поразки польської армії 10 листопада 1794р. під Мацейовичами, заарештований. Був ув"язнений у Петропавлівській фортеці в 1794-1796рр.

Література:

Островер Л.И. Тадеуш Костюшко. - М.: Мол.гвардия, 1961. - 272 с. - (Жизнь замечат. людей).

Бренчук О. Тадеуш Костюшко в Любешові // Рад.Волинь. - 1991. - 1 серп.

Черняк М. "Себе перемогти...": Із життя Тадеуша Костюшка на Поліссі // Нове життя. - 1987. - 11, 14, 19, 21 черв.

x x

x

Косцюшко Тадеуш // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1980. - Т.5. - С.453.

3I ЖОВТНЯ

500 рокІв вІд часу надання м.Луцьку магдебурзького права (I432)

3I жовтня I432р. грамотою короля Владислава (Ягайла) Луцьку надано магдебурзьке право. Це феодальне мІське право, за яким мІста звІльнялися вІд управлІння І суду феодала. Виникло у ХШст., мало чІтко виражений класовий характер, узаконювало нерІвнІсть у правах. На ВолинІ поширилось протягом ХУ-ХУШ ст.

ЛІтература:

З грамоти короля Владислава (Ягайла) про надання м.Луцьку Магдебурзького права // Луцьку 900 рокІв, I085-I985: Зб. док. І матерІалІв. - К., I985. - С.3I.

ІсторІя ВолинІ: З найдавнІших часІв до наших днІв. - ЛьвІв: Вид-во при ЛьвІв. держ. ун-тІ "Вища шк.", I988. - 238 с.
Про надання м.Луцьку магдебурзького права - с.I4.

Колосок Б.В., Метельницький Р.Г. Луцьк: АрхІт.-Іст. нарис. - К.: БудІвельник, I990. - I92 с.: Іл.
Про надання м.Луцьку магдебурзького права - с.63.

4 ЛИСТОПАДА

50 рокІв вІд дня трагедІІ в с.Клубочин КІверцІвського району (I942)

4 листопада фашистськІ карателІ оточили село Клубочин Цуманського (тепер КІверцІвського) району. Вони вбили I37 його мешканцІв - сІм"І партизанІв, в тому числІ I5 членІв пІдпІльноІ комсомольськоІ органІзацІІ.

ЛІтература:

БІлоус О. Комсомольська клятва // Дзвони пам"ятІ. - К., I987. - С. 59-60.

Клубочин // ВІнок безсмертя. - К., I987. - С. 242-247.

Мацюк С. Село моє оновлене // ЛенІн. шляхом. - I989. - 7 листоп.

Юшковець П. РозстрІляне, але не скорене // ЛенІн. шляхом. - I987. - 4 листоп.

Вклонімося немеркнучій пам"яті // Молодь України. - 1987. - 21 трав.

x x
x

Памятники истории и культуры Волынской области: Науч.вспомогат. библиогр. указ. - Луцк, 1985. - 93 с.

Про меморіальний комплекс пам"яті комсомольців-підпільників в Клубочині - с.41.

Під прапором Жовтня: Літопис найважливіших і пам"ятних подій історії Волині (1917-1987рр.): Наук.-допоміж. бібліогр. покажч. - Луцьк, 1987. - 180 с.

Про Клубочинську трагедію - с.48-49.

12 ЛИСТОПАДА

105 років від дня смерті М.В.Крушевського (1851-1887) - російського і польського вченого-мовознавця

12 листопада 1887р. помер Микола Вячеславович Крушевський - російський і польський вчений-мовознавець. Народився в м.Луцьку. Навчався у Луцькому дворянському повітовому училищі, закінчив Варшавський університет, викладав у Казанському. Автор праць з загального та індоевропейського мовознавства. Один з попередників сучасної фонології.

Література:

Життя та наукова діяльність М.В.Крушевського // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст. - краєзнав. конф., 11-13 жовт. 1991р. - Луцьк, 1991. - С. 135-160.

Мірченко М.В. Видатний учений - лінгвіст // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. П-ої Волин. іст.-краєзнав. конф., 26-28 трав. 1988р. - Луцьк, 1988. - Ч.П. - С. 142-145.

Ткачов С. Вчений - лінгвіст з Волині // Рад.Волинь. - 1988. - 17 серп.

x x
x

Крушевський Микола Вячеславович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1980. - Т.5. - С. 545.

13 ЛИСТОПАДА

230 років від дня народження С.Стубелевича (1762-1814) - вченого в галузі фізики і математики

13 листопада 1762р. в околицях м.Володимира-Волинського народився Степан Стубелевич - вчений в галузі фізики і математики. Закінчив Володимирський базиліанський колегіум, пізніше - Віленський університет. Працював викладачем, з 1807р. - професором університету, виїзджав до Австрії, Німеччини для підвищення освіти. Написав ряд наукових книг.

Література:

Гуртовий Г. Людина енциклопедичних знань // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. Іст.-краезнав. конф., 11-13 жовт. 1991р. - Луцьк, 1991. - С.55-56.

Гуртовий Г. Професор і електрофорез // Мол.ленінець. - 1986. - 30 жовт.

15 ЛИСТОПАДА

290 років від дня страти Д.Б.Братковського (2 пол.ХУП ст. - 1702) - українського громадського діяча і поета

15 листопада 1702р. в м.Луцьку страчений Данило Богданович Братковський - український громадський діяч і поет. Його батько - дрібний шляхтич з с.Свищова Луцького повіту був старостою Луцького братства. Данило здобув освіту в Італії. В 1697р. видав у Кракові збірку віршів польською мовою "Світ, переглянутий частинами". Діяч Луцького братства. Мав контакти з Семеном Палієм, ватажком селянсько-козацького повстання 1702-1704рр. При поверненні з наради із Фастова до Луцька був схоплений. Після важких катувань привселюдно страчений на ринку в присутності зігнаних лучан.

Література:

Братковський Д.Б. Із книги "Світ, розглянутий по частинах" // Антологія української поезії.- К., 1984. - Т.1. - С.237-243.

x x

x

Корпанюк М.П. Ідеї ренесанського гуманізму в творчості Д.Братковського // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. Ш-ої Волин. іст.-краезнав. конф. - Луцьк, І989. - С. 2ІІ-2ІЗ.

Олікова М.О. Волинський гуманіст Данило Братковський // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краезнав. конф., ІІ-ІЗ жовт. І99Ір. - Луцьк, І99І. - С. 48.

Пришляк В.В. Погляди Данила Братковського - прояв опозиції пануючій ідеології феодального суспільства кінця ХУП - початку ХУШ ст. // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краезнав. конф., ІІ-ІЗ жовт. І99Ір. - Луцьк, І99І. - С.49-50.

Рисак О.О. Данило Братковський - поет і громадянин // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. Ш-ої Волин. іст.-краезнав. конф. - Луцьк, І989. - С.209-2І0.

Шевчук В. Діамант у попелі // Отчий край 85. - К., І985. - С.42-45.

Компан О. На поклик альбатросів // Літ. Україна. - І986. - 3І лип.

x x

x

Братковський Данило // УРЕ. - 2-е вид. - К., І978. - Т.2. - С.23.

Братковський Данило Богданович // Українська літературна енциклопедія. - К., І988. - Т.І. - С.230.

Братковський Данило Богданович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, І988. - С. 6-7.

27 ЛИСТОПАДА

20 рокІв вІд дня смертІ Я.В.Смелякова (I913-I972) - росІйського поета

27 листопада I972р. помер Ярослав Васильович Смеляков - росІйський радянський поет, лауреат ДержавноІ премІІ СРСР (I967). Народився у м.Луцьку в сІм"І вагаря залІзничноІ станцІІ. ПІсля семирІчки вчився у МосковськІй полІграфІчнІй школІ ФЗН, працював у друкарнІ, був землекопом, лІсорубом, шахтарем, репортером. Перекладав росІйською мовою твори украІнських, бІлоруських та Інших поетІв.

ЛІтература:

Смеляков Я.В. Собрание сочинений: В 3 т. - М.: Мол.гвардия, I977. - Т. I-3.

Смеляков Я.В. Избранное: Стихи. - М.: Худож.лит., I986. - 365 с.

Смеляков Я.В. День России: Стихи. - М.: Сов.писатель, I983. - I75 с.

Смеляков Я.В. Торжественный день созиданья. - М.: Мол.гвардия, I984. - I60 с.

x x

x

Грушка Е. І голос Луцька пам"ятав // Рад.Волинь. - I988. - 8 сІч.

Зубчук К. СпІвець І будІвник // Рад.Волинь. - I984. - 30 чер

Соболь М. "Я лишився І рІзким, І нІжним..." //Мол.ленІнець. - I988. - 9 сІч.

x x

x

Смеляков Ярослав Васильевич // БСЭ. - 3-е изд. - М., I976. - Т.23. - С.602.

Смеляков Ярослав Васильович // ЛІтературна карта ВолинІ: БІблІогр. покажч. - Луцьк, I988. - С. 58-60.

28 ГРУДНЯ

25 років від дня здачі в експлуатацію першої черги Нововолинської бавовнопрядильної фабрики (1967)

28 грудня 1967р. державна комісія прийняла в експлуатацію першу чергу Нововолинської бавовнопрядильної фабрики на 123 тисячі веретен.

Література:

З акта прийому в експлуатацію державною комісією першої черги Нововолинської бавовнопрядильної фабрики, 28 груд. 1967р. // Волинь Радянська: Документи і матеріали, 1965-1975. - Львів, 1984. - Ч.ІУ. - С. 57-58.

Зінченко О. Не тільки особисті справи // Рад.Волинь. - 1988. - 26 лют.

Зінченко О. Ювілей фабрики // Рад.Волинь. - 1987. - 30 груд.

Лісовий І. Коли відчувається віра ... // Робітн.голос. - 1990. - 20 берез.

Торчило Н. Почерк добрих справ // Робітн. голос. - 1990. - 3 берез.

x x
x

Під прапором Жовтня: Літопис найважливіших і пам"ятних подій історії Волині (1917-1987рр.): Наук.-допоміж. бібліогр. покажч. - Луцьк, 1987. - 180 с.

Про введення в дію першої черги Нововолинської бавовнопрядильної фабрики - с. 108.

IOOO РОКІВ

вІд часу створення ВолинськоІ єпархІІ (992)

В НІконІвському лІтописІ згадується, що 6500 (992) року київський митрополит Леонт поставив у мІстІ ВолодимирІ-Волинському епІскопом Стефана І. Володимир-Волинська єпархІя була однІєю з найдавнІших на РусІ. У II склад входили мІста: Володимир-Волинський, Гродно, Брест, Мельник, Кобрин, Холм, Лопатинь, Любомль, Острог, Шумськ та Ін. Кафедра епІскопа знаходилась у храмІ УспІння БогородицІ, перебудованому у ХП ст. І вІдомому пІд назвою МстиславІв храм. При кафедрІ Існувала школа, де навчались дІти знатІ І мІщан.

ЛІтература:

Девятисотлетие православия на Волыни, 992 - 1892: Ч.I, П. - Житомир, 1892.

Девятисотлетие учреждения православной епископской кафедры на Волыни. - Житомир, 1892. - 15 с.

Карашевич П. История православной церкви Волыни. - Спб., 1855. - 156 с.

Кардашук М.К. СпецифІчнІ моменти утвердження християнства на ВолинІ // Минуле І сучасне ВолинІ: ОсвІта. Наука. Культура: Тези доп. та повІдомл. IУ Волин. Іст.-краєзнав. конф., 13-14 квІт. 1990р. - Луцьк, 1990. - Ч.П. - С. 9-11.

Теодорович Н.И. Город Владимир- Волынской губернии в связи с историей Волынской иерархии: Ист. очерк. - Почаев, 1893. - 269 с.

Хойнацкий А.О. Очерки из истории православной церкви и древняго благочестІя на Волыни. - Житомирь, 1878. - 270 с.

Кралюк П. Три моменти // Мол.ленІнець. - 1991. - 22 лют.

Кралюк П. Християнство на ВолинІ // На вартІ. - 1991. - № 1. - С.2.

500 Р О К І В

першоI згадки про ЗагорIвський РIздво-Богородичний монастир (I492)

I492р. датується перша письмова згадка про ЗагорIвський РIздво-Богородичний монастир (тепер с.Новий ЗагорIв Локачинського району). У I566р. вIн отримав багатI пожертвування вIд П.Б.Загоровського, який був основним фундатором монастиря. У I576р. на кошти фундатора збудована нова кам"яна церква I одноповерховий дерев"яний будинок келIй. У 60-х - 90-х рр. ХУI ст. у скрипторII ЗагорIвського монастиря написано своерIдний вIршований комплекс, вIд якого збереглися поема "Скарга нищих до бога", вIршI ЗагорIвського I Киево-МихайлIвського збIрникIв (у рукописах поч. ХУП ст.). У 20-х роках ХУП ст. сюди переIхали з друкарнею Павло-Домжив Люткевич та СIльвестр. ДаIчI у монастирI працював вIдомий украIнський художник Йов Кондзелевич: у I696р. вIн оформив вIвтар монастирськоI церкви, у I722р. завершив роботу над так званим Вощатинським Iконостасом для ЗагорIвського монастиря. У I7I9-I839рр. монастир перебував в унII. I780р. на кошти Тадеуша Чацького (I765-I8I3) завершилося будIвництво новоI кам"яноI церкви I двоповерхового, теж кам"яного, корпуса келIй. Дiючим був до початку I920-х рокIв. Зараз реставрується.

ЛIтература:

Сокол В.А. КнязIвський рIд Загоровських у полIтичному I культурному життI ВолинI ХУI-ХУШ ст. // Минуле I сучасне ВолинI: ІсторичнI постатI краю: Тези доп. та повIдомл. У Волин. Іст.-краезнав. конф., II-I3 жовт. I99Iр. - Луцьк, I99I. - С.45.

Нащадки спасибI скажуть // Колг. правда. - I988. - I6 лип.

Сокол В. З якого столIття родом // Колг. правда. - I988. - I4,I7, I9 трав.

Сокол В. Пам"ятник архIтектури чи пам"ятник ІсторII? // Рад.Волинь. - I989. - 3I сIч.

460 Р О К І В

першої згадки про Милецький Миколаївський монастир (1532)

1532р. датується перша письмова згадка про Милецький Миколаївський монастир (с.Мильці тепер Старовижівського району). Основні фундатори - князі Сангушки. У 1542р. Федір Сангушко замість дерев"яної монастирської церкви побудував кам"яну і передав монастирю 6 сіл зі всіма їх землями, лісами. У 1707-1839рр. Милецький монастир перебував в унії. З 1713р. відомий під іменем "опатства" (застаріла назва абатства). В цей час користувався великою пошаною серед уніатського духівництва. У 30-х рр. XIX ст. у монастирі відкрито православні училища: народне (у 2 пол. XIX ст. - церковно-приходська школа) і духовне (діяло ще на поч . XX ст.). Діючим був до 1940-х років. Зараз в монастирських будівлях знаходиться будинок-інтернат для престарілих та інвалідів.

Література:

Годованюк О. Дослідження маловідомого архітектурного комплексу // Мистецтво і сучасність. - К., 1980. - С. 192-198.

Логвин Г.Н. По Україні: Стародавні мистецькі пам"ятники.- К.: Мистецтво, 1968. - 463 с.

Про монастир в с.Мильці - с.170.

Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР: (Иллюстриров. справочник-каталог): В 4 т. - Т.2. - К.: Будівельник, 1985. - 336 с.: ил.

Про Милецький монастир - с.107-108.

x x

x

Памятники истории и культуры Волынской области: Научно-вспомогател. указ. - Луцьк, 1985. - 93 с.

Про Миколаївський монастир в с.Мильці - с.71.

450 Р О К І В

першої згадки про Локачі (1542)

У 1542р. Локачі вперше згадуються у грамоті князів Четвертинських. Тепер - районний центр.

Література:

Кругляк Ю.М. Ім"я вашого міста. - К.: Наук. думка, 1978. - 152 с.

Про Локачі - с.80.

Хмара Н.І. Локачі // Історія міст і сіл УРСР: Волинська область. - К., 1970. - С. 386-394.

Калитюк В. Пам"ять: Легенда // Колг. правда. - 1990. - 24 лют.

Походження назви селища Локачі.

x x

x

Локачі // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1981. - Т.6. - С.216.

Локачі // Український радянський енциклопедичний словник. - К., 1987. - Т.2. - С.291.

375 Р О К І В

від часу створення Луцького Хрестовоздвиженського братства (1617)

У 1617р. було створене Луцьке братство, яке відіграло значну роль у боротьбі проти експансії католицизму, національно-релігійних утисків місцевого населення. Воно відкрило школу і шпиталь для бідних, заснувало пересувну друкарню, започатковану Павло-Домжив-Люткевичем Телицею та монахом Сільвестром. Перший її відомий друкований твір "Лямент" (1628р.). Школа мала свій статут, який є визначною пам"яткою української педагогічної думки XVII ст. З Луцьким братством пов"язана діяльність поета Д.Братковського, запорізького полковника К.Вовка, художника Й.Кондзелевича та ін.

Література:

Девятисотлетие православия на Волыни, 992-1892. - Ч.І. - Житомир, 1892. - 593 с.

Виникнення та історичний розвиток Луцького братства - с.125-154, 255-261.

Ісаевич Я.Д. Братства та їх роль в розвитку української культури ХУІ-ХУШ ст. - К.: Наук. думка, 1966. - 248 с.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Про Луцьке братство - с.32-33.

Реутский Н.В. Княжество Луцкое и Луцкое Православное Крестовоздвиженское братство: Крат. ист. обзор. - К., 1892. - 36 с.

Четыркин Ф. Древнее Луцкое крестовоздвиженское братство (1617-1712) // Волынские епархиальные ведомости. - 1871. - № 11. - С. 345-354; № 12. - С. 372-383. - № 13. - С.410-416.

Андрейчин Б. В будинку на вулиці Герцена ... // Рад.Волинь. - 1983. - 5 січ.

Гаврилюк В. Діялося в замку Луцькому у вересні 1619 року божого: Лист волинської шляхти до луцьких міщан у справі Луцького братства, датований 1 (за ст. ст-м) вересня 1619-го року // Нар. трибуна. - 1991. - 28 верес.

Колосок Б. Будівничі Луцького братства // Волинь. - 1991.- № 1. - С.29-37.

x x

x

Луцьке братство // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1981. - Т.6. -С245.

Луцьке братство // Український радянський енциклопедичний словник. - К., 1987. - Т.2. - С.302.

370 Р О К І В

вІд часу спорудження церкви Воздвиження Чесного Хреста у м.Луцьку (I622)

У I622р. в м.Луцьку побудовано церкву Воздвиження Чесного Хреста. Основним фундатором був грек МозеллІ, який передав у дар церквІ мощІ святоІ Варвари. Храм був центром дІяльностІ Луцького братства; при ньому дІяли школа І шпиталь. Була створена друкарня. В кІнцІ ХУП ст. церкву захопили унІати. У I803р. велика пожежа майже повнІстю знищила храм, вцІлІла лише алтарна частина. Вона була вІдбудована у I890 роцІ.

З I990р. церква належить до УкраІнськоІ АвтокефальноІ ПравославноІ церкви.

ЛІтература:

Батюшков П.Н. Волынь: Исторические судьбы Юго-Западного края. - Спб., I888. - 288 с.

Про Хрестовоздвиженську церкву - с.54, 57, 8I-83.

Ворон В.О. Луцьк: Силуети мІста: Ілюстров. нарис. - ЛьвІв: Каменяр, I988. - 29 с.

Про Хрестовоздвиженську церкву - с.I8.

Колосок Б.В., Метельницький Р.Г. Луцьк: АрхІт.-Іст. нарис.- К.: БудІвельник, I990. - I92с.: Іл.

Про церкву Воздвиження Чесного Хреста - с.93-94.

Колосок Б.В., Якубюк А.М. Луцький Історико-культурний заповІдник: АрхІтектурно-Іст. нарис. - К.: БудІвельник, I987. - 65 с.: Іл.

Про Хрестовоздвиженську церкву - с.20-2I.

Логвин Г.Н. По УкраІнІ: СтародавнІ мистецькІ пам"ятники. - К.: Мистецтво, I968. - 463 с.

Про Хрестовоздвиженську церкву - с.I59.

Мердер А.И. Древности Луцка и его прошлое: Справка. - К., I9I0. - I6 с.

Про церкву Воздвиження Чесного Хреста - с.I0.

Маслов Л. Архітектура старого Луцька. - Львів, 1939. - 55с.
Про Воздвиженську церкву - с.21-28.

Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР: (Иллюстрирован. справочник-каталог): В 4 т. Т.2. - К.: Будівельник, 1985. - 336 с.: ил.
Про Хрестовоздвиженську церкву - с.53.

Украина и Молдавия: Справочник-путеводитель. - М.: Искусство; Лейпциг: Эдицион, 1982. - 454 с.
Про церкву Воздвиження Чесного Хреста - с.24, 388, іл. 146.

Якубюк А.М. Луцьк: Путівник-інформатор. - Львів: Каменяр, 1983. - 95 с.: іл.
Про Воздвиженську церкву - с.26.

Колосок Б. Будівничі Луцького братства // Волинь. - 1991. - № 1. - С. 29-37

x x
x

Памятники истории и культуры Волынской области: Научно-вспомогател. библиогр. указ. - Луцк, 1985. - 93 с.
Про Хрестовоздвиженську церкву - с.21-22.

350 РОКІВ

від дня смерті Е.В.Гулевичівни (1575-1642)-
громадської діячки, однієї з засновниць
Київського братства

У 1642р. померла Елизавета (Галшка) Василівна Гулевичівна - одна з засновниць Київського братства, монастиря і школи при ньому. Останні роки життя провела в Луцьку, де брала участь у діяльності Луцького братства.

Література:

Гуртовий Г.О. Громадянський подвиг волинянки Гулевичівни // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.-краєзнав. конф., 11-13 жовт. 1991р. - Луцьк, 1991. - С.42-43.

Давидюк В.Ф. Гальшка Гулевичівна // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю: Тези доп. та повідомл. У Волин. іст.

краезнав. конф., II-I3 жовт. I99Iр. - Луцьк, I99I. - С.44.

Прокопчук В.І., Прокопчук В.Е. Е.В.ГулевичІвна-Лозчина - одна з фундаторІв Луцького братства // Минуле І сучасне ВолинІ: ІсторичнІ постатІ краю: Тези доп. та повІдомл. У Волин. Іст.-краезнав. конф., II-I3 жовт. I99Iр. - Луцьк, I99I. - С.40-4I.

Хижняк З.И. Киево-Могилянская академия. - К.: Вища шк.: Изд-во при Киев. ун-те, I988. - 268 с.

Про Галшку ГулевичІвну - с.I3, 42, 43, 44, 5I, I69.

Гуртовий Г. Галшка з роду ГулевичІв // Мол.ленІнець. - I989. - 23 верес.

Гуртовий Г. Киянка ... родом Із ВолинІ // Рад.Волинь. - I982. - I4 лют.

Давидюк В. ГулевичІвна - опІкунка Луцького братства // Нар. трибуна. - I99I. - I7 квІт.

Кропива П. Згадаймо І ми II Ім"я // Рад.жІнка. - I99I. - № I0. - С.4-5.

Олесь М. Скарби ГулевичІвни // Буд.ВолинІ. - I985. - 7 берез.

Плачинда С., КолІсниченко Ю. Лисавета ГулевичІвна // УкраІна. - I968. - № 2I. - С.I8-20.

225 Р О К І В

"Торчинського манІфесту" (I767)

I4 червня I767р. в мІстечку Торчин був знайдений "Торчинський манІфест" - звернення проти феодально-крІпосницького ладу в ПольщІ. В оригІналІ вІн не мав нІ назви, нІ пІдпису. Вплив його можна бачити в прийняттІ у I768р. польським сеймом законодавчого акту, який забороняв помІщикам страчувати селян, передбачав вІдповІдальнІсть для порушникІв.

ЛІтература:

Торчинский Манифест // Избранные произведения прогрессивных польских мыслителей. - М., I956. - Т.I. - С.82-89.

Гуртовий Г.О., Оксенюк Р.Н. Торчин // ІсторІя мІст І сІл УРСР: Волинська область. - К., I970. - С. 429-440.

Про "Торчинський манІфест" - с.43I.

Гуртовий Г. Документи мужностІ волинян // Слава працІ. - 1988. - 7 лип.

Гуртовий Г. "Торчинський манІфест" // Рад.Волинь. - 1987. - 17 черв.

x x

x

"Торчинський манІфест" // Радянська енциклопедІя ІсторІІ УкраІни. - К., 1972. - Т.4. - С.285.

180 Р О К І В

ВІтчизняноІ вІйни 1812 року

ПІд час воєнних подІй 1812 року на територІІ ВолинІ наполеонІвським загарбникам протистояла 3-я ЗахІдна армІя на чолІ з О.П.Тормасовим. ЗапеклІ боІ точилися пІд Ковелем, в районІ Чарукова та НесвІча, пІд Голобами, мІж Радошиним, Голобами І Кужелем, в районІ СмІдина та багатьох Інших мІсцях. 26 жовтня 1812 року мІж Устилугом І Володимиром-Волинським вІдбулася вирІшальна битва, пІсля якоІ наполеонІвські вІйська вІдступили за Буг. Про тІ запеклІ боІ нагадують ОбухІвська могила на мІсцІ загибелІ партизанського ватажка Обухова бІля Любитова, 8 курганІв бІля шляху до с.Башова поруч з с.Рудка-Козинська, пагорб БаторІя пІд Чорторийськом, де були насипанІ землянІ укрІплення для росІйських батарей, та пам"ятна стела загиблим воІнам, що зберІгається у Волинському краєзнавчому музеІ.

ЛІтература:

Абалихин Б.С., Дунаевский В.А. 1812 год на перекрестках мнений советских историков, 1917-1987. - М.: Наука, 1990.- 246 с.

Герои 1812 года: Сборник. - М.; Мол.гвардия, 1987. - 606 с.

Жилин П.А. Отечественная война 1812 года. - М.: Наука, 1988. - 494 с.

ІсторІя ВолинІ: З найдавнІших часІв до наших днІв: ЛьвІв: Вид-во при ЛьвІв. держ. ун-тІ "Вища шк.", 1988. - 238 с.

Про подІІ ВІтчизняноІ вІйни 1812р. - с.20-21.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Про події Вітчизняної війни 1812р. - с.36.

Орлик О.В. "Гроза двенадцатого года...". - М.: Наука, 1987. - 189 с.

России двинулись сыны: Записки об Отечествен. войне 1812 года её участников и очевидцев. - М.: Современник, 1988. - 638 с.

Троицкий Н.А. 1812. Великий год России. - М.: Мысль, 1988. - 348 с.

1812 год. Воспоминания воинов русской армии. - М.: Мысль, 1991. - 477 с.

Сміян П. Відгомін на Волині: До 175-річчя Бородінської битви // Рад.Волинь. - 1987. - 6 верес.

x x

x

Вітчизняна війна 1812 // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1978. - Т.2. - С. 328-329.

Склали: Ксендзук Е.С.
МІгас М.В.
Огнева О.Д.
Потапчук Л.Ф.
Сидор О.В.
Сокол В.А.

ВІдповІдальнІ за випуск:
Силюк А.М.
Кухарська Г.С.

Підписано до друку 24.12.1991 р. Зам. № 1264. Тираж 100 прим.
Віддруковано на ротапринті управління статистики Волинської обл.
м. Луцьк